

REFERAT Teknik- og Miljøudvalget 2022-25 d. 27-11-2025

Mødedato	Torsdag d. 27. november 2025 kl. 15:00
Mødested	Mødelokale M21
Mødedeltagere	Søren Kristensen, Jack Odgaard, Lars Scheby, Tanja Kromann Clausen, Lars Nielsen, Brian M. Bisgaard, Thomas Ingemansen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Forslag til Tillæg nr. 44 til Kommuneplan 2019 - Højspændingsstation Nordskov.....	4
Forslag til Lokalplan 2025-5 Højspændingsstation ved Nordskov.....	6
Nye vejnavne i Golfparken, Ringe.....	8
Støtte til renovering i landsbyer og landområder.....	10
Status på Grøn Trepert.....	13
Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Det Sydfynske Øhav.....	14
Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Odense Fjord.....	17
Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Storebælt.....	20
Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Lillebælt-Fyn.....	23
Ansøgning om lovliggørelse af kystbeskyttelsesanlæg ved Hesseløje.....	26
Endelig projektgodkendelse for fjernvarmeforsyning af boliger ved Tværvej i Årslev efter høring...	31
Aflysning af fjernvarmeprojekt for Erhvervsområde i Nr. Lyndelse.....	33
Status for ”Fyn 2030 – sammen om en bæredygtig fremtid”.....	35
Kvartalsvis budgetopfølgning pr. 30. september 2025 og risikovurdering for 2026 på Teknik- og Miljøudvalget.....	37
Anlæg - Budgetopfølgning 30.09.2025 - Teknik- og Miljøudvalget.....	45
Gode råd til det nye fagudvalg.....	48
Samspil mellem politik og administration.....	49
Udvalgets årsplaner - til opdatering.....	50
Gensidig orientering.....	51
Orientering fra formanden.....	52
Lukket.....	53
Godkendelse af protokol.....	54

Punkt 185: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-15-21

Beslutning

Godkendt.

Punkt 186: Forslag til Tillæg nr. 44 til Kommuneplan 2019 - Højspændingsstation Nordskov

01.02.03-P16-7-24

Resumé

Forslag til Tillæg nr. 44 til Kommuneplan 2019 Højspændingsstation, Nordskov er udarbejdet med det formål at udlægge et areal på 3,1 ha i landzone til Teknisk Anlæg. Området forbliver landzone. Formålet er at etablere en højspændingsstationen, som skal udbygge og sikre kapaciteten for eltransmission i området for kommende projekter for vedvarende energi (VE-projekter).

Der skal tages stilling til, om forslaget skal sendes i offentlig høring, om der skal afholdes borgermøde, samt om der skal udarbejdes miljøvurdering.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget anbefaler kommunalbestyrelsen at:

1. godkende forslag til Tillæg nr. 44 til Kommuneplan 2019
2. forslaget sendes i offentlig høring i 8 uger
3. der ikke afholdes borgermøde i høringsperioden
4. der ikke udarbejdes miljøvurdering af forslaget

Sagsfremstilling

Det blev besluttet at igangsætte planlægningen for området på Teknik- og Miljøudvalgets møde d. 23. marts 2023 (punkt 64).

Baggrunden for planlægningen er et ønske fra Energinet Eltransmission A/S om at etablere en højspændingsstation på ca. 3,1 ha ved Nordskov, nordvest for Ringe. Stationen etableres for at udbygge og sikre kapaciteten for eltransmission fra VE-anlæg i det midt- og sydfynske område, herunder det allerede planlagte solcelleanlæg, Ringe Nord, som ligger lige syd for lokalplanområdet. Projektet er i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens mål om at sikre, at byggeri og anlæg, tilpasses det omgivende landskab og byggeri.

Planområdet for Lokalplan 2025-5 Højspændingsstation, Nordskov er ikke omfattet af kommuneplanrammerne, så det er nødvendigt at udlægge en ny kommuneplanramme Nor.T.2, der muliggør tekniske anlæg i form af højspændingsstation på terræn med dertilhørende bygninger, tekniske installationer, arealer til vandhåndtering og skærmende beplantning. Rammeområdet for Nor.T.2 er 3,1 ha og ligger umiddelbart nord for solcelleanlæggets rammeområde, Nor.T.1, på 127 ha. Zonestatus forbliver landzone.

Miljøscreening

Tillæg nr. 44 til Kommuneplan 2019 er screenet sammen med forslaget til Lokalplan 2025-5 i henhold til miljøvurderingsloven. Det vurderes, at realiseringen af planernes muligheder ikke medfører væsentlige indvirkninger på miljøet. De visuelle påvirkninger af landskabet vurderes at være af mindre betydning, da planområdet for højspændingsstationen udgør et mindre område (3,1 ha) set i forhold til det kommende solcelleanlæg (Lokalplan 2021-10 Solcelleanlæg, Ringe Nord) på 127 ha, som planlægges umiddelbart syd for området. Der vil blive foretaget foranstaltninger i form af et skærmende beplantningsbælte omkring hele stationen. Det anbefales derfor, at der ikke udarbejdes en miljøvurdering af planerne.

Offentlighedens inddragelse

De omkringliggende naboer til planområdet blev den 12. juni 2024 orienteret om planerne for etablering af højspændingsstationen med mulighed for i løbet af 14 dage at kommentere, indgive forslag og stille spørgsmål.

Der blev indsendt spørgsmål og bemærkninger fra 4 omkringliggende naboer.

Spørgsmålene drejer sig hovedsageligt om:

- Øget tung trafik i anlægsfasen og et ønske om trafikforanstaltninger, der nedsætter hastigheden. Politiet er myndighed ift. trafikregulering og skiltning.
- Kompensation som følge af gener eller værdiforringelse af ejendom. Ønsker om kompensation fra bygherre kan først vurderes, når anlægget er etableret.

Forvaltningen anbefaler, at forslaget til kommuneplantillægget sendes i 8 ugers offentlig høring sammen med forslag til Lokalplan 2025-5. Forvaltningen anbefaler, at der ikke afholdes borgermøde i forbindelse med høringsperioden.

Beslutning

Indstillingspunkterne 1-4 anbefales overfor Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen.

Bilag

Bilag 1. FORSLAG_Tillæg nr. 44 - Højspændingsstation Nordskov

Høringssnotat_forhøring_Station Nordskov

Bilag 2. Miljøscreening_Lokalplan_2025-5_Højspændingsstation_ Nordskov

Bilag 3. Visualiseringer

Punkt 187: Forslag til Lokalplan 2025-5 Højspændingsstation ved Nordskov

01.02.00-P16-1-23

Resumé

Forslag til Lokalplan 2025-5 Højspændingsstation ved Nordskov er udarbejdet med det formål at muliggøre etablering af en ny 150 kV højspændingsstation nordvest for Ringe, nær Nordskov.

Der skal tages stilling til, om forslaget skal sendes i offentlig høring, om der skal afholdes borgermøde, samt om der skal udarbejdes miljøvurdering.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget anbefaler kommunalbestyrelsen at:

1. godkende forslag til Lokalplan 2025-5
2. forslaget sendes i offentlig høring i 8 uger
3. der ikke afholdes borgermøde i høringsperioden
4. der ikke udarbejdes miljøvurdering af forslaget

Sagsfremstilling

På Teknik- og Miljøudvalgets møde d. 23. marts 2023 (punkt 64) blev det besluttet at igangsætte planlægningen for en højspændingsstation ved Nordskov. Planområdet er ikke rammelagt i Kommuneplan 2019, hvorfor der også er udarbejdet et forslag til kommuneplantillæg nr. 44 Højspændingsstation, Nordskov.

Baggrund og sammenhænge

Højspændingsstationen opføres på baggrund af et behov hos Energinet Transmission A/S for at understøtte den fortsatte udbygning og styrkelse af transmissionsnettet i det midt- og sydfynske område. Højspændingsstationen er nødvendig for at imødekomme fremtidige tilslutninger af vedvarende energiprojekter (VE-projekter), herunder det planlagte solcelleanlæg, vedtaget med Lokalplan 2021-10 Solcelleanlæg Ringe Nord (Better Energy), som er planlagt til etablering umiddelbart syd for højspændingsstationen. Grundet tidligere usikkerheder om solcelleanlæggets realisering har arbejdet med lokalplanen været sat midlertidigt i bero i begyndelsen af 2024. De nødvendige garantier er nu stillet for at Energinet kan påbegynde arbejdet med at planlægge højspændingsstationen og dermed sikre transmissionskapaciteten i området. Højspændingsstationen er kapacitetsmæssigt dimensioneret til at kunne tilslutte yderligere to fremtidige VE-anlæg i området. Den ene tilslutning er reserveret til solcelleanlæg ved Tøstrup Gods (Copenhagen Green Energy). Dvs. der er endnu en tilslutning ledig for et kommende VE-anlæg i området.

Planens formål

Lokalplanen har til formål at fastlægge rammerne for opførelse af en højspændingsstation med tilhørende bygninger, tekniske installationer og master, som kan sikre tilstrækkelig el-transmissionskapacitet til kommende VE-anlæg i området. Derudover er formålet at sikre, at der etableres adgangsveje, anlæg og foranstaltninger til vandhåndtering og et visuelt skærmende beplantningsbælte omkring stationen. Slutteligt skal planen sikre, at anlægget placeres og udformes under hensyntagen til landskabets karakter, som ifølge kommuneplanen er udpeget som et område med landskabelige værdier, der skal vedligeholdes.

Offentlighedens inddragelse

De omkringliggende naboer til planområdet blev 12. juni 2024 orienteret om planerne for etablering af højspændingsstationen med mulighed for i løbet af 14 dage at kommentere, indgive forslag og stille spørgsmål.

- Der blev indsendt spørgsmål og bemærkninger fra 4 omkringliggende naboer.

Spørgsmålene drejer sig hovedsageligt om:

- Øget tung trafik i anlægsfasen og et ønske om trafikforanstaltninger, der nedsætter hastigheden. Politiet er myndighed ift. trafikregulering og skiltning.

- Kompensation som følge af gener eller værdiforringelse af ejendom. Ønsker om kompensation fra bygherre kan først vurderes, når anlægget er etableret.

Forvaltningen anbefaler, at lokalplanforslaget sendes i 8 ugers offentlig høring sammen med forslag til Tillæg nr. 43 til Kommuneplan 2019. Forvaltningen anbefaler, at der ikke afholdes borgermøde i forbindelse med høringsperioden.

Miljøscreening

Forslaget til Lokalplan 2025-5 er screenet sammen med Tillæg nr. 44 til Kommuneplan 2019 i henhold til miljøvurderingsloven. Det vurderes, at realiseringen af planernes muligheder ikke medfører væsentlige indvirkninger på miljøet. De visuelle påvirkninger af landskabet vurderes at være af mindre betydning, da planområdet for højspændingsstationen udgør et mindre område (3,1 ha) set i forhold til det kommende solcelleanlæg (Lokalplan 2021-10 Solcelleanlæg, Ringe Nord) på 127 ha, som planlægges umiddelbart syd for området. Der vil blive foretaget foranstaltninger i form af et skærmende beplantningsbælte omkring hele stationen. Det anbefales derfor, at der ikke udarbejdes en miljøvurdering af planerne.

Beslutning

Indstillingspunkterne 1-4 anbefales overfor Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen.

Bilag

FORSLAG Lokalplan 2025-5_Højspændingsstation, Nordskov

Høringssnotat_forhøring_Station Nordskov

Bilag 2. Miljøscreening_Lokalplan_2025-5_Højspændingsstation_Nordskov

Bilag 3. Visualiseringer

Punkt 188: Nye vejnavne i Golfparken, Ringe

05.01.01-G00-1-25

Resumé

Teknik- og Miljøudvalget skal navngive to nye vænger i det nye boligområde Golfparken i Ringe, som er omfattet af den nyligt vedtagne Lokalplan 2024-2. De nye vejnavne skal anvendes til afgreninger mod henholdsvis nord og syd fra den eksisterende vej Golfsvinget.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget godkender

1. at navngive vejene

1. Golfvænget
2. Hellebanken

Eller

2. at godkende et eller to af følgende vejnavne

- a. Golfkøllen
- b. Kærgaards Agre
- c. Hætmoesevej
- d. Brelundvej

Sagsfremstilling

Teknik- og Miljøudvalget vedtog den 12. juni 2025 Lokalplan 2024-2 for boligområdet Golfparken i Ringe. Der er nu indsendt ansøgning om byggetilladelse til opførelse af 37 boliger i de nye delområder nord og syd for den eksisterende vej Golfsvinget. For at kunne tildele adresser til de kommende boliger, jf. bilag 1, er der behov for to nye vejnavne til de afgreninger, der etableres som vænger fra Golfsvinget. Navngivningen skal sikre entydig og hensigtsmæssig vejvisning, understøtte forsyningsregistrering og bidrage til områdets identitet og markedsføring.

Inddragelse af offentligheden

Forvaltningen har haft en høring på 14 dage hos Øhavsmuseet, Ringe lokalhistorisk arkiv og bygherre.

Der kom følgende to forslag fra bygherre

- Golfvænget
- Hellebanken

Bygherre har ønsket, at vejnavnene fastholdes i et golfteama, med henvisning til områdets koncept, nærhed til golfbanen og stamvejens forløb. Vejnavnene er lovlige.

Ringe lokalhistoriske arkiv har ikke indgivet kommentarer i forbindelse med høringen, men har tidligere fremsendt forslag med inspiration fra gamle marknavne ved Bolteskov;

- Hellebanken
- Kærgaards Agre
- Hætmoesevej
- Brelundvej

Øhavsmuseet har udtrykt opbakning til bygherres forslag til navngivning af vejene.

Beslutning

Vejene navngives Golfkøllen og Hellebanken.

Bilag

Bilag 1. Kort over området

Punkt 189: Støtte til renovering i landsbyer og landområder

01.11.00-P20-2-25

Resumé

Teknik- og Miljøudvalget skal behandle ansøgninger om støtte til renovering i landsbyer og landområder.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget, i henhold til de nye retningslinjer, godkender støtte til renovering af:

1. Rudmevej 135, Rudme, 5750 Ringe med 222.420 kr. inkl. moms (40%)
2. Ørbækvej 54, 5854 Gislev med 131.252 kr. inkl. moms (40%)
3. Assensvej 523, Faldsled, 5642 Millinge med 250.000 kr. inkl. moms (40%)
4. Nørreballevej 1, Horne, 5600 Faaborg med 55.293,75 kr. inkl. moms (40%)
5. Trekanten 1, Håstrup, 5600 Faaborg med 59.617,50 kr. inkl. moms (40%)

Der orienteres om administrativt tilsagn om støtte til:

6. Sallingelunde 9, Sallinge, 5750 Ringe med 30.066,00 kr. inkl. moms (40%)
7. Søgårdsvej 22, Dømmestrup, 5792 Årslev med 13.275 kr. inkl. moms (40%)

Sagsfremstilling

Som borger i Faaborg-Midtfyn Kommune er det i kommunens landområder og i landsbyer med op til 3000 indbyggere muligt at søge om støtte til renovering af private ejer-, andels-, og udlejningsboliger samt forsamlingshuse og bygninger med lignende anvendelse.

De støtteberettigede arbejder omfatter reparation, udskiftning eller fornyelse af bygningers klimaskærm, herunder tag, facader, vinduer m.v. Det er en statslig betingelse for støtte til renovering, at bygningen er væsentligt nedslidt og opført før 1960, samt at bygningens bevaringsværdi opretholdes eller øges ved brug af materialer og metoder, der er i overensstemmelse med bygningens oprindelige byggestil, håndværk og arkitektur.

Støtten har baggrund i den statslige Pulje til landsbyfornyelse som er omfattet af byfornyelsesloven. Teknik- og Miljøudvalget fastsætter støttens størrelse og kriterier for støtten inden for rammerne af loven.

Støtten til renovering gives jf. de eksisterende kommunale retningslinjer pt.:

- I områder med under 3000 indbyggere gives der støtte til renovering af hele klimaskærmen (40% støtte).

Yderligere retningslinjer for støtte til renovering fremgår af Bilag 2.

Forvaltningen indstiller, at der jf. Bilag 1 tildeles støtte til:

Ansøgning nr. 1: Rudmevej 135, Rudme, 5750 Ringe

Anmodning om udskiftning af stråtag.

Bygningen er opført i 1873. Det eksisterende stråtag er væsentligt nedslidt, og en udskiftning af stråtaget vil understøtte bevaringsværdierne samt sikre bygningen på sigt. Det vil desuden løfte

helhedsindtrykket i lokalmiljøet.

Samlet pris: 556.050 kr. inkl. moms.

Støttebeløb: 222.420 kr. inkl. moms

Heraf finansierer Faaborg-Midtfyn Kommune 40% svarende til: 88.968 kr. og Staten 60% svarende til: 133.452 kr.

Ansøgning nr. 2: Ørbækvej 54, 5854 Gislev

Anmodning om udskiftning af stråtag.

Bygningen er opført i 1870. Det eksisterende stråtag er væsentligt nedslidt, og en udskiftning af stråtaget vil understøtte bevaringsværdierne samt sikre bygningen på sigt. Det vil desuden løfte

helhedsindtrykket i lokalmiljøet.

Samlet pris: 328.130 kr. inkl. moms.

Støttebeløb: 131.252 kr. inkl. moms

Heraf finansierer Faaborg-Midtfyn Kommune 40% svarende til: 52.501 kr. og Staten 60% svarende til: 78.751 kr.

Ansøgning nr. 3: Assensvej 523, Faldsled, 5642 Millinge

Anmodning om udskiftning af stråtag.

Bygningen er opført i 1870. Det eksisterende stråtag er væsentligt nedslidt, og en udskiftning af stråtaget vil understøtte bevaringsværdierne samt sikre bygningen på sigt. Det vil desuden løfte

helhedsindtrykket i lokalmiljøet.

Samlet pris: 842.625 kr. inkl. moms

Støttebeløb: 250.000 kr. inkl. moms

Heraf finansierer Faaborg-Midtfyn Kommune 40% svarende til: 100.00 kr. og Staten 60% svarende til: 150.000 kr.

Ansøgning nr. 4: Nørreballevej 1, Horne, 5600 Faaborg

Anmodning om udskiftning af stråtag.

Bygningen er opført i 1827. Det eksisterende stråtag er væsentligt nedslidt, og en udskiftning af stråtaget vil understøtte bevaringsværdierne samt sikre bygningen på sigt. Det vil desuden løfte

helhedsindtrykket i lokalmiljøet.

Samlet pris: 138.234,38 kr. inkl. moms

Støttebeløb: 55.293,75 kr. inkl. moms

Heraf finansierer Faaborg-Midtfyn Kommune 40% svarende til: 22.117,50 kr. og Staten 60% svarende til: 33.176,25 kr.

Ansøgning nr. 5: Trekanten 1, Håstrup, 5600 Faaborg

Anmodning om istandsættelse af tagkonstruktion og udskiftning af stråtaget på den sydvendte tagflade på midterlængen.

Bygningen er fra 1819. Det eksisterende stråtag er væsentligt nedslidt, og en udskiftning af stråtaget på den sydvendte tagflade på midterlængen vil understøtte bevaringsværdierne samt sikre

bygningen på sigt.

Samlet pris: 149.043,75 kr. inkl. moms

Støttebeløb: 59.617,50 kr. inkl. moms

Heraf finansierer Faaborg-Midtfyn Kommune 40% svarende til: 23.847,00 kr. og Staten 60% svarende til 35.770,50 kr.

Ansøgning nr. 6: Sallingelunde 9, Sallinge, 5750 Ringe

Anmodning om delvis udskiftning af stråtag.

Bygningen på Sallingelunde 9 er fra 1870. Dele af eksisterende stråtag er væsentligt nedslidt, og en udskiftning af den nedslidte del af stråtaget vil sikre bygningen og bevaringsværdierne på sigt.

Samlet pris: 75.165,00 kr. inkl. moms

Støttebeløb: 30.066,00 kr. inkl. moms

Heraf finansierer Faaborg-Midtfyn Kommune 40% svarende til: 12.026,40 kr. og Staten 60% svarende til 18.039,60 kr.

Ansøgning nr. 7: Søgårdsvej 22, Dømmestrup, 5792 Årslev

Anmodning om ny mønning

Bygningerne er opført i 1752 og 1850. Mønningen er nedslidt og en udskiftning vil sikre bygningen og bevaringsværdien på sigt.

Samlet pris: 33.187,50 kr. inkl. moms

Støtte beløb: 13.275 kr. inkl. moms

Heraf finansierer Faaborg-Midtfyn Kommune 40% svarende til: 5.310 kr. og Staten 60% svarende til 7.965 kr.

Økonomi

Forvaltningen kan oplyse, at der resterer ca. 8,1 mio. kr. i samlede midler fra Pulje til landsbyfornyelse. Midlerne kan disponeres til både renovering og nedrivning.

Kommunen har i februar 2025 fået tildelt en ny ramme fra Staten til landsbyfornyelse på 2.490.725 kr. Statens andel udgør i 2025 60 % og kommunen skal bidrage med de resterende 40 % (1.660.483 kr.). Landsbypuljen 2025 er derfor samlet på: 4.151.208 kr. Derudover resterer der midler i puljen fra både 2023 og 2024-rammen til landsbyfornyelse.

Beslutning

Indstillingspunkterne 1-5 godkendt.

Indstillingspunkterne 6 og 7 taget til efterretning.

Bilag

Vurdering af ansøgninger

Vejledning og kriterier for tildeling af støtte

Punkt 190: Status på Grøn Trepert

01.00.00-P15-1-24

Resumé

De politiske repræsentanter i de fire grønne treparter giver en kort status for arbejdet i de grønne treparter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget tager status til efterretning.

Sagsfremstilling

Faaborg-Midtfyn Kommune har areal, der afvander til de fire hovedvandoplande rundt om Fyn og som følge heraf deltager i de fire Grønne Treparter for disse hovedvandoplande. Faaborg-Midtfyn Kommune er repræsenteret med et politisk valgt medlem fra Teknik- og Miljøudvalget i hvert af de fire Grønne Treparter. Det er:

Grøn Trepert Odense Fjord: Søren Kristensen (V)

Grøn Trepert Storebælt: Brian M. Bisgaard (A)

Grøn Trepert Det Sydfynsk Øhav: Lars Nielsen (A)

Grøn Trepert Lillebælt: Jack Odgaard:

Repræsentanterne giver en status på de Grønne Treparter.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 191: Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Det Sydfynske Øhav

01.00.00-P15-1-24

Resumé

I juni 2024 indgik regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening og en række øvrige organisationer den såkaldte ”Grønne Trepertsaftale”, der skal forbedre havmiljøet, sikre mere natur og omstille landbruget til en mere klimavenlig produktion. Jævnfør senere rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL i december 2024 skal kommunalbestyrelsen senest i december 2025 principvedtage en omlægningsplan for Det Sydfynske Øhav

Den Lokale Trepert for Det Sydfynske Øhav har nu opnået enighed om en omlægningsplan for landbruget i oplandet til Det Sydfynske Øhav. Omlægningsplanen fremlægges til principvedtagelse i kommunalbestyrelsen med henblik på at de enkelte projekter kan igangsættes. De øvrige kommunalbestyrelser i oplandet behandler ligeledes omlægningsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller at Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget anbefaler, at kommunalbestyrelsen godkender

1. at det principvedtages at der arbejdes videre med projekterne i omlægningsplanen for Det Sydfynske Øhav
2. at der fremlægges status for kommunalbestyrelsen en gang årligt

Sagsfremstilling

Med Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark har kommunerne ansvaret for den lokale organisering af 23 lokale treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen.

Faaborg-Midtfyn Kommune er medlem af den lokale trepart Det Sydfynske Øhav, hvor Svendborg Kommune har formandskabet. Hver lokal trepart skal planlægge, koordinere og gennemføre en omlægningsplan indenfor den enkelte treparts geografiske område. I 2025 har de lokale grønne treparter ansvar for at udarbejde en omlægningsplan for, hvilke landbrugsarealer der kan omlægges til bl.a. vådområder, skov og braklægning for at reducere kvælstofudledningen til havet. Senest i december 2025 skal kommunalbestyrelserne principvedtage omlægningsplanerne.

Den lokale trepart for Det Sydfynske Øhav og Faaborg-Midtfyn Kommune er forpligtet til løbende at opdatere omlægningsplanen, således, at den altid anviser en realiserbar vej til indfrielse af målene i omlægningsplanen og dermed de nationalt fastlagte mål for god økologisk tilstand i Det Sydfynske Øhav.

Kommunalbestyrelsen skal tilslutte sig, at Faaborg-Midtfyn Kommune og Den Lokale Trepert for Det Sydfynske Øhav arbejder videre med de projekter, der foreligger på nuværende tidspunkt. Principvedtagelsen er ikke bindende for de enkelte projekter, men er en tilkendegivelse fra kommunen om, at der arbejdes videre med at konkretisere projekterne i de udpegede områder i dialog med lodsejerne.

Omlægningsplanen

Omlægningsplanerne skal vise vejen til målfrielse af kvælstof og lavbundsindsatsen, og kommunen skal i omlægningsplanen arbejde for så vidt muligt, at identificere arealer, som har potentiale for at bidrage til beskyttet natur og hvor muligt også til strengt beskyttet natur. Omlægningsindsatsen omfatter udtagning af kulstofrige lavbundsjord, vådområder, minivådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser, herunder at bidrage til bedre vilkår for natur og biodiversitet.

Omlægningsplanen er udarbejdet i IT-plattformen MARS og består af projekter, som kan være på forskellige stadier – fra skitseprojekter til projekter, der har opnået tilsagn om tilskud til gennemførelse. IT-plattformen MARS indeholder det samlede overblik over projekternes kvælstofeffekt, arealet af udtagne lavbundsjord og skovrejsning, samt omlægningsplanernes bidrag til mere natur.

På baggrund af omlægningsplanen vil Faaborg-Midtfyn Kommune gå dialog med de relevante lodsejere mhp. konkretisering og realisering af projekterne. Staten har afsat en pulje på 43. mia. kr. til værditabskompensation til de berørte lodsejere, og det er kommunerne, der skal løfte arbejdet med at forberede og igangsætte størstedelen af projekterne.

Vedlagt er et kort, der viser projekterne i omlægningsplanen, bilag med aftaletekst for Trepert Det Sydfynske Øhav, så vel som den generede rapporten fra Mars med de projekter der udgør omlægningsplanen.

Kvælstofindsatser i omlægningsplanen

Omlægningsplanen for Trepert Det Sydfynske Øhav indeholder i alt 488 projekter (heraf 481 skitseprojekter), som tilsammen bidrager med en kvælstofreduktion på 276 tons, og med målopfyldelse i de enkelte deloplande. Heraf er der 44 projekter (heraf 44 skitseprojekter) i Faaborg-Midtfyn Kommune. Planen rummer både små arealeffektive kvælstofprojekter (fast-track og ansøgte minivådområder) samt større vådområder.

I Faaborg-Midtfyn Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse af 0 projekter og tilsagn til etablering af 0 projekt.

Lavbundsindsatser i omlægningsplanen

Der er ikke lokale mål, men et samlet nationalt mål om at udtage 140.000 ha kulstofrige lavbundslande inkl. randarealer på landsplan frem mod 2030. Faaborg-Midtfyn har udpeget 34 ha lavbundsarealer ud af et samlet potentiale i den lokale trepart på 1202 ha. Den lokale trepart Det Sydfynske Øhav har med udgangspunkt i det potentielle lavbundareal foreslået, at der medtages 1022 ha i omlægningsplanen,

Naturpotentialer i omlægningsplanen

I omlægningsplanen i Faaborg-Midtfyn Kommune indgår en række områder, der medtaget som potentialeområder for beskyttet og strengt beskyttet natur såvel som store sammenhængende naturområder. Desuden peger omlægningsplanen på potentialet for et stort sammenhængende naturområde, Den Sydfynske Højderyg.

Lodsejerinvolvering

Kommunen har den 1. april og igen den 30. september holdt lodsejermøde om arealomlægningerne i den grønne trepart. Det var til mødet muligt at stille spørgsmål og bidrage med forslag til potentielle projekter. Der var god tilslutning til begge møder med henholdsvis godt 200 og 300 deltagere, fremmødt med positiv interesse for sagen. Kommunen har også 22. august udsendt et brev via E-Boks til alle lodsejere med arealer over 5 ha med yderligere information om den grønne trepart, kontaktinformationer mm. Administrationen har modtaget enkelte projektforslag, som er indarbejdet i omlægningsplanen. Efterhånden som yderligere projektforslag modtages fra lodsejere vil de blive indarbejdet i omlægningsplanen.

Videre proces

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publiceres omlægningsplanen i MARS, så omlægningsplanens statusmodul, indeholdende igangværende projekter, bliver offentligt tilgængelig.

På kommunens hjemmeside vil lodsejere kunne se hvilke projekter der samlet set er omfattet af omlægningsplanen. Det vil være en digital kort-løsning og på kortet vil der ligeledes være info om hvorvidt et projekt ligger i planlægningsfase, forundersøgellesfase eller realiseringsfase. Når projekterne kommer over i forundersøgellesfasen, vil der ligeledes være en underside på hjemmesiden med en kort beskrivelse af projektet.

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Sideløbende arbejder Faaborg-Midtfyn Kommune i samarbejde med lodsejerne

med at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering. Herunder øvrig myndighedsbehandling og tilpasning af kommuneplanen i forhold til lavbundsarealer og vådområder om nødvendigt.

Efter vedtagelse af omlægningsplanen, igangsættes fysiske implementering af de mange projekter.

Retsligt grundlag

Den lokale organisering af omlægningsindsatsen er aftalebaseret og udmøntes ikke i love og bekendtgørelser.

- Rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen i medfør af Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 13. december 2024
- Aftale om et Grønt Danmark af 24. juni 2024. Aftale mellem regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevareforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening.
- Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 18. november 2024. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre.
- Udkast til genbesøg af vandområdeplanerne 2021-2027. Planudkastet fastlægger det indsatsbehov for kvælstof, som omlægningsplanerne skal levere på.

Økonomi

Ingen.

Der er tale om en overordnet omlægningsplan. De enkelte projekter som kommunen har ansvar for at udføre vil løbende blive fremlagt i særskilte sager efterhånden som der er lodsejeropbakning til dem.

Beslutning

Indstillingspunkterne 1 og 2 anbefales overfor Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen.

Bilag

Bilag 1. Omlægningsplan Det Sydfynske Øhav i rapport

Bilag 2. Omlægningsplan Det Sydfynske Øhav på kort

Bilag 3. Verificering af omlægningsplan_Det Sydfynske Øhav

Bilag 4. Aftaletekst-om-omlaegningsplan-for-lokal-trepart-det-sydfynske-oehav-10092025

Punkt 192: Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Odense Fjord

01.00.00-P15-1-24

Resumé

I juni 2024 indgik regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening og en række øvrige organisationer den såkaldte ”Grønne Treperts aftale”, der skal forbedre havmiljøet, sikre mere natur og omstille landbruget til en mere klimavenlig produktion. Jævnfør senere rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL i december 2024 skal kommunalbestyrelsen senest i december 2025 principvedtage en omlægningsplan for Odense Fjord.

Den Lokale Trepert for Odense Fjord har nu opnået enighed om en omlægningsplan for landbruget i oplandet til Odense Fjord. Omlægningsplanen fremlægges til principvedtagelse i kommunalbestyrelsen med henblik på at de enkelte projekter kan igangsættes. De øvrige kommunalbestyrelser i oplandet behandler ligeledes omlægningsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller at Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget anbefaler, at kommunalbestyrelsen godkender

1. at det principvedtages at der arbejdes videre med projekterne i omlægningsplanen for Odense Fjord
2. at der fremlægges status for kommunalbestyrelsen en gang årligt

Sagsfremstilling

Med Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark har kommunerne ansvaret for den lokale organisering af 23 lokale treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen.

Faaborg-Midtfyn Kommune er medlem af den lokale trepart Odense Fjord, hvor Odense Kommune har formandskabet. Hver lokal trepart skal planlægge, koordinere og gennemføre en omlægningsplan indenfor den enkelte treparts geografiske område. I 2025 har de lokale grønne treparter ansvar for at udarbejde en omlægningsplan for, hvilke landbrugsarealer der kan omlægges til bl.a. vådområder, skov og braklægning for at reducere kvælstofudledningen til havet. Senest i december 2025 skal kommunalbestyrelserne principvedtage omlægningsplanerne.

Den lokale trepart for Odense Fjord og Faaborg-Midtfyn Kommune er forpligtet til løbende at opdatere omlægningsplanen, således at den altid anviser en realiserbar vej til indfrielse af målene i omlægningsplanen og dermed de nationalt fastlagte mål for god økologisk tilstand i Odense Fjord.

Kommunalbestyrelsen skal tilslutte sig, at Faaborg-Midtfyn Kommune og Den Lokale Trepert for Odense Fjord arbejder videre med de projekter, der foreligger på nuværende tidspunkt. Principvedtagelsen er ikke bindende for de enkelte projekter, men er en tilkendegivelse fra kommunen om, at der arbejdes videre med at konkretisere projekterne i de udpegede områder i dialog med lodsejerne.

Omlægningsplanen

Omlægningsplanerne skal vise vejen til målfrielse af kvælstof og lavbundsindsatsen, og kommunen skal i omlægningsplanen arbejde for så vidt muligt, at identificere arealer, som har potentiale for at bidrage til beskyttet natur og hvor muligt også til strengt beskyttet natur. Omlægningsindsatsen omfatter udtagning af kulstofrige lavbundsjorder, vådområder, minivådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser, herunder at bidrage til bedre vilkår for natur og biodiversitet.

Omlægningsplanen er udarbejdet i IT-plattformen MARS og består af projekter, som kan være på forskellige stadier – fra skitseprojekter til projekter, der har opnået tilsagn om tilskud til gennemførelse. IT-plattformen MARS indeholder det samlede overblik over projekternes kvælstofeffekt, arealet af udtagne lavbundsjorder og skovrejsning, samt omlægningsplanernes bidrag til mere natur.

På baggrund af omlægningsplanen vil Faaborg-Midtfyn Kommune gå dialog med de relevante lodsejere mhp. konkretisering og realisering af projekterne. Staten har afsat en pulje på 43. mia. kr. til værditabskompensation til de berørte lodsejere, og det er kommunerne, der skal løfte arbejdet med at forberede og igangsætte størstedelen af projekterne.

Vedlagt er et kort, der viser projekterne i omlægningsplanen, bilag med aftaletekst for Trepert Odense Fjord, så vel som den generede rapporten fra Mars med de projekter der udgør omlægningsplanen.

Kvælstofindsatser i omlægningsplanen

Omlægningsplanen for Trepert Odense Fjord indeholder i alt 610 projekter (heraf 544 skitseprojekter), som tilsammen bidrager med en kvælstofreduktion på 1080 tons, og med målopfyldelse i de enkelte deloplande. Heraf er der 96 projekter (heraf 91 skitseprojekter) i Faaborg-Midtfyn Kommune. Planen rummer både små arealeffektive kvælstofprojekter (fast-track og ansøgte minivådområder) samt større vådområder.

I Faaborg-Midtfyn Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse af 4 projekter og tilsagn til etablering af 1 projekt.

Lavbundsindsatser i omlægningsplanen

Der er ikke lokale mål, men et samlet nationalt mål om at udtage 140.000 ha kulstofrige lavbundslande inkl. randarealer på landsplan frem mod 2030. Faaborg-Midtfyn har udpeget 1154 ha lavbundsarealer ud af et samlet potentiale i den lokale trepart på 5648 ha. Den lokale trepart Odense Fjord har med udgangspunkt i det potentielle lavbundareal foreslået, at der medtages 3813 ha i omlægningsplanen,

Naturpotentialer i omlægningsplanen

I omlægningsplanen i Faaborg-Midtfyn Kommune indgår en række områder, der medtaget som potentialeområder for beskyttet og strengt beskyttet natur såvel som store sammenhængende naturområder. Desuden peger omlægningsplanen på potentialet for et stort sammenhængende naturområde, Den Sydfynske Højderyg.

Lodsejerinvolvering

Kommunen har den 1. april og igen den 30. september holdt lodsejermøde om arealomlægningerne i den grønne trepart. Det var til mødet muligt at stille spørgsmål og bidrage med forslag til potentielle projekter. Der var god tilslutning til begge møder med henholdsvis godt 200 og 300 deltagere, fremmødt med positiv interesse for sagen. Kommunen har også 22. august udsendt et brev via E-Boks til alle lodsejere med arealer over 5 ha med yderligere information om den grønne trepart, kontaktinformationer mm. Administrationen har modtaget enkelte projektforslag, som er indarbejdet i omlægningsplanen. Efterhånden som yderligere projektforslag modtages fra lodsejere vil de blive indarbejdet i omlægningsplanen.

Videre proces

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publiceres omlægningsplanen i MARS, så omlægningsplanens statusmodul, indeholdende igangværende projekter, bliver offentligt tilgængelig.

På kommunens hjemmeside vil lodsejere kunne se hvilke projekter der samlet set er omfattet af omlægningsplanen. Det vil være en digital kort-løsning og på kortet vil der ligeledes være info om hvorvidt et projekt ligger i planlægningsfase, forundersøgellesfase eller realiseringsfase. Når projekterne kommer over i forundersøgellesfasen, vil der ligeledes være en underside på hjemmesiden med en kort beskrivelse af projektet.

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Sideløbende arbejder Faaborg-Midtfyn Kommune i samarbejde med lodsejerne

med at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering. Herunder øvrig myndighedsbehandling og tilpasning af kommuneplanen i forhold til lavbundsarealer og vådområder om nødvendigt.

Efter vedtagelse af omlægningsplanen, igangsættes fysiske implementering af de mange projekter.

Retsligt grundlag

Den lokale organisering af omlægningsindsatsen er aftalebaseret og udmøntes ikke i love og bekendtgørelser.

- Rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen i medfør af Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 13. december 2024
- Aftale om et Grønt Danmark af 24. juni 2024. Aftale mellem regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevareforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening.
- Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 18. november 2024. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre.
- Udkast til genbesøg af vandområdeplanerne 2021-2027. Planudkastet fastlægger det indsatsbehov for kvælstof, som omlægningsplanerne skal levere på.

Økonomi

Ingen.

Der er tale om en overordnet omlægningsplan. De enkelte projekter som kommunen har ansvar for at udføre vil løbende blive fremlagt i særskilte sager efterhånden som der er lodsejeropbakning til dem.

Beslutning

Indstillingspunkterne 1 og 2 anbefales overfor Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen.

Bilag

Bilag 1. Omlægningsplan Odense Fjord i rapport

Bilag 2. Omlægningsplan Odense Fjord på Kort

Bilag 3. Verificering af omlægningsplan_Odense Fjord

Bilag 4. Aftale om omlægningsplan for LTP Odense Fjord - underskrevet

Punkt 193: Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Storebælt

01.00.00-P15-1-24

Resumé

I juni 2024 indgik regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening og en række øvrige organisationer den såkaldte ”Grønne Trepertsaftale”, der skal forbedre havmiljøet, sikre mere natur og omstille landbruget til en mere klimavenlig produktion. Jævnfør senere rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL i december 2024 skal kommunalbestyrelsen senest i december 2025 principvedtage en omlægningsplan for Storebælt.

Den Lokale Trepert for Storebælt har nu opnået enighed om en omlægningsplan for landbruget i oplandet til Storebælt. Omlægningsplanen fremlægges til principvedtagelse i kommunalbestyrelsen med henblik på at de enkelte projekter kan igangsættes. De øvrige kommunalbestyrelser i oplandet behandler ligeledes omlægningsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller at Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget anbefaler, at kommunalbestyrelsen godkender

1. at det principvedtages at der arbejdes videre med projekterne i omlægningsplanen for Storebælt
2. at der fremlægges status for kommunalbestyrelsen en gang årligt

Sagsfremstilling

Med Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark har kommunerne ansvaret for den lokale organisering af 23 lokale treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen.

Faaborg-Midtfyn Kommune er medlem af den lokale trepart Storebælt, hvor Kerteminde Kommune har formandskabet. Hver lokal trepart skal planlægge, koordinere og gennemføre en omlægningsplan indenfor den enkelte treparts geografiske område. I 2025 har de lokale grønne treparter ansvar for at udarbejde en omlægningsplan for, hvilke landbrugsarealer der kan omlægges til bl.a. vådområder, skov og braklægning for at reducere kvælstofudledningen til havet. Senest i december 2025 skal kommunalbestyrelserne principvedtage omlægningsplanerne.

Den lokale trepart for Storebælt og Faaborg-Midtfyn Kommune er forpligtet til løbende at opdatere omlægningsplanen, således at den altid anviser en realiserbar vej til indfrielse af målene i omlægningsplanen og dermed de nationalt fastlagte mål for god økologisk tilstand i Storebælt.

Kommunalbestyrelsen skal tilslutte sig, at Faaborg-Midtfyn Kommune og Den lokale trepart for Storebælt arbejder videre med de projekter, der foreligger på nuværende tidspunkt. Principvedtagelsen er ikke bindende for de enkelte projekter, men er en tilkendegivelse fra kommunen om, at der arbejdes videre med at konkretisere projekterne i de udpegede områder i dialog med lodsejerne.

Omlægningsplanen

Omlægningsplanerne skal vise vejen til målindfrielse af kvælstof og lavbundsindsatsen, og kommunen skal i omlægningsplanen arbejde for så vidt muligt, at identificere arealer, som har potentiale for at bidrage til beskyttet natur og hvor muligt også til strengt beskyttet natur. Omlægningsindsatsen omfatter udtagning af kulstofrige lavbundsjorder, vådområder, minivådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser, herunder at bidrage til bedre vilkår for natur og biodiversitet.

Omlægningsplanen er udarbejdet i IT-plattformen MARS og består af projekter, som kan være på forskellige stadier – fra skitseprojekter til projekter, der har opnået tilsagn om tilskud til gennemførelse. IT-plattformen MARS indeholder det samlede overblik over projekternes kvælstofeffekt, arealet af udtagne lavbundsjorder og skovrejsning, samt omlægningsplanernes bidrag til mere natur.

På baggrund af omlægningsplanen vil Faaborg-Midtfyn Kommune gå dialog med de relevante lodsejere mhp. konkretisering og realisering af projekterne. Staten har afsat en pulje på 43. mia. kr. til værditabskompensation til de

berørte lodsejere, og det er kommunerne, der skal løfte arbejdet med at forberede og igangsætte størstedelen af projekterne.

Vedlagt er et kort, der viser projekterne i omlægningsplanen, bilag med aftaletekst for Trepert Storebælt, så vel som den generede rapporten fra Mars med de projekter der udgør omlægningsplanen.

Kvælstofindsatser i omlægningsplanen

Omlægningsplanen for Trepert Storebælt indeholder i alt 330 projekter (heraf 316 skitseprojekter), som tilsammen bidrager med en kvælstofreduktion på 242 tons, og med målopfyldelse i de enkelte deloplande. Heraf er der 49 projekter (heraf 49 skitseprojekter) i Faaborg-Midtfyn Kommune. Planen rummer både små arealeffektive kvælstofprojekter (fast-track og ansøgte minivådområder) samt større vådområder.

I Faaborg-Midtfyn Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse af 0 projekter og tilsagn til etablering af 0 projekt.

Lavbundsindsatser i omlægningsplanen

Der er ikke lokale mål, men et samlet nationalt mål om at udtage 140.000 ha kulstofrige lavbundslande inkl. randarealer på landsplan frem mod 2030. Faaborg-Midtfyn har udpeget 27 ha lavbundsarealer ud af et samlet potentiale i den lokale trepart på 1168 ha. Den lokale trepart Storebælt har med udgangspunkt i det potentielle lavbundareal foreslået, at der medtages 706 ha i omlægningsplanen,

Naturpotentialer i omlægningsplanen

I omlægningsplanen i Faaborg-Midtfyn Kommune indgår en række områder, der medtaget som potentialeområder for beskyttet og strengt beskyttet natur såvel som store sammenhængende naturområder. Desuden peger omlægningsplanen på potentialet for et stort sammenhængende naturområde, Den Sydfynske Højderyg.

Lodsejerinvolvering

Kommunen har den 1. april og igen den 30. september holdt lodsejermøde om arealomlægningerne i den grønne trepart. Det var til mødet muligt at stille spørgsmål og bidrage med forslag til potentielle projekter. Der var god tilslutning til begge møder med henholdsvis godt 200 og 300 deltagere, fremmødt med positiv interesse for sagen. Kommunen har også 22. august udsendt et brev via E-Boks til alle lodsejere med arealer over 5 ha med yderligere information om den grønne trepart, kontaktinformationer mm. Administrationen har modtaget enkelte projektforslag, som er indarbejdet i omlægningsplanen. Efterhånden som yderligere projektforslag modtages fra lodsejere vil de blive indarbejdet i omlægningsplanen.

Videre proces

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publiceres omlægningsplanen i MARS, så omlægningsplanens statusmodul, indeholdende igangværende projekter, bliver offentligt tilgængelig.

På kommunens hjemmeside vil lodsejere kunne se hvilke projekter der samlet set er omfattet af omlægningsplanen. Det vil være en digital kort-løsning og på kortet vil der ligeledes være info om hvorvidt et projekt ligger i planlægningsfase, forundersøgellesfase eller realiseringsfase. Når projekterne kommer over i forundersøgellesfasen, vil der ligeledes være en underside på hjemmesiden med en kort beskrivelse af projektet.

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Sideløbende arbejder Faaborg-Midtfyn Kommune i samarbejde med lodsejerne med at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering. Herunder øvrig myndighedsbehandling og tilpasning af kommuneplanen i forhold til lavbundsarealer og vådområder om nødvendigt.

Efter vedtagelse af omlægningsplanen, igangsættes fysiske implementering af de mange projekter.

Retsligt grundlag

Den lokale organisering af omlægningsindsatsen er aftalebaseret og udmøntes ikke i love og bekendtgørelser.

- Rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen i medfør af Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 13. december 2024
- Aftale om et Grønt Danmark af 24. juni 2024. Aftale mellem regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevareforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening.
- Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 18. november 2024. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre.
- Udkast til genbesøg af vandområdeplanerne 2021-2027. Planudkastet fastlægger det indsatsbehov for kvælstof, som omlægningsplanerne skal levere på.

Økonomi

Ingen.

Der er tale om en overordnet omlægningsplan. De enkelte projekter som kommunen har ansvar for at udføre vil løbende blive fremlagt i særskilte sager efterhånden som der er lodsejeropbakning til dem.

Beslutning

Indstillingspunkterne 1 og 2 anbefales overfor Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen.

Bilag

Bilag 1. Omlægningsplan Storebælt i rapport

Bilag 2. Omlægningsplan Storebælt på Kort

Bilag 3. Verificering af omlægningsplan_Storebælt

Bilag 4. Aftale om omlægningsplan for LTP Storebælt underskrevet

Punkt 194: Grøn Trepert - Principvedtagelse af omlægningsplan for Lillebælt-Fyn

01.00.00-P15-1-24

Resumé

I juni 2024 indgik regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening og en række øvrige organisationer den såkaldte ”Grønne Trepertsaftale”, der skal forbedre havmiljøet, sikre mere natur og omstille landbruget til en mere klimavenlig produktion. Jævnfør senere rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL i december 2024 skal kommunalbestyrelsen senest i december 2025 principvedtage en omlægningsplanen for Lillebælt-Fyn.

Den Lokale Trepert for Lillebælt-Fyn har nu opnået enighed om en omlægningsplan for landbruget i oplandet til Lillebælt-Fyn. Omlægningsplanen fremlægges til principvedtagelse i kommunalbestyrelsen med henblik på at de enkelte projekter kan igangsættes. De øvrige kommunalbestyrelser i oplandet behandler ligeledes omlægningsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller at Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget anbefaler, at kommunalbestyrelsen godkender

1. at det principvedtages at der arbejdes videre med projekterne i omlægningsplanen for Lillebælt-Fyn
2. at der fremlægges status for kommunalbestyrelsen en gang årligt

Sagsfremstilling

Med Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark har kommunerne ansvaret for den lokale organisering af 23 lokale treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen.

Faaborg-Midtfyn Kommune er medlem af den lokale trepart Lillebælt-Fyn, hvor Assens Kommune har formandskabet. Hver lokal trepart skal planlægge, koordinere og gennemføre en omlægningsplan indenfor den enkelte treparts geografiske område. I 2025 har de lokale grønne treparter ansvar for at udarbejde en omlægningsplan for, hvilke landbrugsarealer der kan omlægges til bl.a. vådområder, skov og braklægning for at reducere kvælstofudledningen til havet. Senest i december 2025 skal kommunalbestyrelserne principvedtage omlægningsplanerne.

Den lokale trepart for Lillebælt-Fyn og Faaborg-Midtfyn Kommune er forpligtet til løbende at opdatere omlægningsplanen, således at den altid anviser en realiserbar vej til indfrielse af målene i omlægningsplanen og dermed de nationalt fastlagte mål for god økologisk tilstand i Lillebælt.

Kommunalbestyrelsen skal tilslutte sig, at Faaborg-Midtfyn Kommune og Den Lokale Trepert for Lillebælt-Fyn arbejder videre med de projekter, der foreligger på nuværende tidspunkt. Principvedtagelsen er ikke bindende for de enkelte projekter, men er en tilkendegivelse fra kommunen om, at der arbejdes videre med at konkretisere projekterne i de udpegede områder i dialog med lodsejerne.

Omlægningsplanen

Omlægningsplanerne skal vise vejen til målindfrielse af kvælstof og lavbundsindsatsen, og kommunen skal i omlægningsplanen arbejde for så vidt muligt, at identificere arealer, som har potentiale for at bidrage til beskyttet natur og hvor muligt også til strengt beskyttet natur. Omlægningsindsatsen omfatter udtagning af kulstofrige lavbundsjorder, vådområder, minivådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser, herunder at bidrage til bedre vilkår for natur og biodiversitet.

Omlægningsplanen er udarbejdet i IT-plattformen MARS og består af projekter, som kan være på forskellige stadier – fra skitseprojekter til projekter, der har opnået tilsagn om tilskud til gennemførelse. IT-plattformen MARS indeholder det samlede overblik over projekternes kvælstofeffekt, arealet af udtagne lavbundsjorder og skovrejsning, samt omlægningsplanernes bidrag til mere natur.

På baggrund af omlægningsplanen vil Faaborg-Midtfyn Kommune gå dialog med de relevante lodsejere mhp. konkretisering og realisering af projekterne. Staten har afsat en pulje på 43. mia. kr. til værditabskompensation til de

berørte lodsejere, og det er kommunerne, der skal løfte arbejdet med at forberede og igangsætte størstedelen af projekterne.

Vedlagt er et kort, der viser projekterne i omlægningsplanen, bilag med aftaletekst for Trepert Lillebælt-Fyn, så vel som den generede rapporten fra Mars med de projekter der udgør omlægningsplanen.

Kvælstofindsatser i omlægningsplanen

Omlægningsplanen for Trepert Lillebælt-Fyn indeholder i alt 550 projekter (heraf 511 skitseprojekter), som tilsammen bidrager med en kvælstofreduktion på 303 tons, og med målopfyldelse i de enkelte deloplande. Heraf er der 23 projekter (heraf 23 skitseprojekter) i Faaborg-Midtfyn Kommune. Planen rummer både små arealeffektive kvælstofprojekter (fast-track og ansøgte minivådområder) samt større vådområder.

I Faaborg-Midtfyn Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse af 0 projekter og tilsagn til etablering af 0 projekt.

Lavbundsindsatser i omlægningsplanen

Der er ikke lokale mål, men et samlet nationalt mål om at udtage 140.000 ha kulstofrige lavbundslande inkl. randarealer på landsplan frem mod 2030. Faaborg-Midtfyn har udpeget 163 ha lavbundsarealer ud af et samlet potentiale i den lokale trepart på 3093 ha. Den lokale trepart Lillebælt-Fyn har med udgangspunkt i det potentielle lavbundareal foreslået, at der medtages 1944 ha i omlægningsplanen,

Naturpotentialer i omlægningsplanen

I omlægningsplanen i Faaborg-Midtfyn Kommune indgår en række områder, der medtaget som potentialeområder for beskyttet og strengt beskyttet natur såvel som store sammenhængende naturområder. Desuden peger omlægningsplanen på potentialet for et stort sammenhængende naturområde, Den Sydfynske Højderyg.

Lodsejerinvolvering

Kommunen har den 1. april og igen den 30. september holdt lodsejermøde om arealomlægningerne i den grønne trepart. Det var til mødet muligt at stille spørgsmål og bidrage med forslag til potentielle projekter. Der var god tilslutning til begge møder med henholdsvis godt 200 og 300 deltagere, fremmødt med positiv interesse for sagen. Kommunen har også 22. august udsendt et brev via E-Boks til alle lodsejere med arealer over 5 ha med yderligere information om den grønne trepart, kontaklinformationer mm. Administrationen har modtaget enkelte projektforslag, som er indarbejdet i omlægningsplanen. Efterhånden som yderligere projektforslag modtages fra lodsejere vil de blive indarbejdet i omlægningsplanen.

Videre proces

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publiceres omlægningsplanen i MARS, så omlægningsplanens statusmodul, indeholdende igangværende projekter, bliver offentligt tilgængelig.

På kommunens hjemmeside vil lodsejere kunne se hvilke projekter der samlet set er omfattet af omlægningsplanen. Det vil være en digital kort-løsning og på kortet vil der ligeledes være info om hvorvidt et projekt ligger i planlægningsfase, forundersøgellesfase eller realiseringsfase. Når projekterne kommer over i forundersøgellesfasen, vil der ligeledes være en underside på hjemmesiden med en kort beskrivelse af projektet.

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen. Sideløbende arbejder Faaborg-Midtfyn Kommune i samarbejde med lodsejerne med at udvikle projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering. Herunder øvrig myndighedsbehandling og tilpasning af kommuneplanen i forhold til lavbundsarealer og vådområder om nødvendigt.

Efter vedtagelse af omlægningsplanen, igangsættes fysiske implementering af de mange projekter.

Retsligt grundlag

Den lokale organisering af omlægningsindsatsen er aftalebaseret og udmøntes ikke i love og bekendtgørelser.

- Rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen i medfør af Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 13. december 2024
- Aftale om et Grønt Danmark af 24. juni 2024. Aftale mellem regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevareforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening.
- Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 18. november 2024. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre.
- Udkast til genbesøg af vandområdeplanerne 2021-2027. Planudkastet fastlægger det indsatsbehov for kvælstof, som omlægningsplanerne skal levere på.

Økonomi

Ingen.

Der er tale om en overordnet omlægningsplan. De enkelte projekter som kommunen har ansvar for at udføre vil løbende blive fremlagt i særskilte sager efterhånden som der er lodsejeropbakning til dem.

Beslutning

Indstillingspunkterne 1 og 2 anbefales overfor Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen.

Bilag

Bilag 1. Omlægningsplan Lillebælt-Fyn i rapport

Bilag 2. Omlægningsplan Lillebælt-Fyn på kort

Bilag 3. Verificering af omlægningsplan_Lillebælt Fyn

Bilag 4. Aftale om omlægningsplan 2025 - Lillebælt Fyn_underskrevet

Punkt 195: Ansøgning om lovliggørelse af kystbeskyttelses anlæg ved Hesseløje

01.24.14-G00-1-25

Resumé

Forvaltningen er ved at behandle to sager om lovliggørelse af et kystbeskyttelses anlæg på kysten ved Hesseløje. Teknik og Miljøudvalget meddelte den 2. januar 2024 afgørelse om retlig lovliggørelse af høfderne. Afgørelsen blev ved Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 21. august 2024 ophævet og hjemvist til fornyet behandling. I forlængelse heraf har Teknik og miljøudvalget meddelt et fornyet påbud om at høfderne skulle lovliggøres ved enten at fjerne høfderne eller fremsende en ny ansøgning om tilladelse til at bevare høfderne.

Efter modtagelse og fornyet behandling om ansøgning om lovliggørelse af høfderne forelægges sagerne til Teknik- og Miljøudvalgets beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget, som konsekvens af kystdirektoratets udtalelse, meddeler afslag på dispensationsansøgning om tilladelse til at beholde høfderne.

Sagsfremstilling

Forvaltningen er ved at behandle to sager om et kystbeskyttelses anlæg som er etableret på kysten ved Hesseløje (flyfoto af hele området er vedlagt som bilag 13).

Sagens tidligere forløb

De 2 sager blev første gang fremlagt for Teknik og Miljøudvalget den 24. november 2022 (TMU nr. 265, 2022).

På baggrund heraf meddelte Teknik- og Miljøudvalget den 14. december 2022 lovliggørende tilladelse til et opført kystbeskyttelses anlæg på kysten ved Hesseløje.

Afgørelserne blev påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som ved afgørelse af 13. juli 2023 har ophævet og hjemvist begge sagerne til fornyet behandling.

Sagerne blev behandlet igen i Teknik- og Miljøudvalget den 14. december 2023 (TMU nr. 264, 2023).

Den 2. januar 2024 meddelte Teknik- og Miljøudvalget fornyet tilladelse til kystbeskyttelses anlægget.

Afgørelsen blev påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som ved afgørelse af den 21. august 2024 har ophævet og hjemvist sagerne til fornyet behandling.

Forvaltningen fremlagde orienteringssag i sagerne om kystbeskyttelse ved Hesseløje for Teknik- og Miljøudvalget den 24. oktober 2024 (TMU nr. 181, 2024).

Sagerne blev behandlet igen i Teknik- og Miljøudvalget den 14. december 2024 (TMU nr. 233, 2024).

Den 18. december 2024 meddelte Teknik- og Miljøudvalget et påbud om at anlægget skulle lovliggøres ved enten at fremsende fornyet ansøgning indeholdende en kystteknisk redegørelse, eller ved at høfderne skulle fjernes.

Der er den 2. juli 2025 fremsendt fornyet ansøgning om lovliggørelse af høfderne. Der er ansøgt om lovliggørelse af 46 ud af 50 etablerede høfder. Sagen fremlægges nu til fornyet behandling i Teknik- og Miljøudvalget.

Samlet vurdering af ansøgning om lovliggørelse af kystsikrings anlæg

Afgørelsen træffes i medfør af kystbeskyttelseslovens § 3, stk. 1. Afgørelsen inkluderer naturbeskyttelseslovens § 15 om strandbeskyttelse, jf. kystbeskyttelseslovens § 3a.

Der indstilles til afslag på begge ansøgninger om lovliggørelse af kystsikringsanlæg. Der er i behandling af ansøgninger lagt afgørende vægt på kystdirektoratets høringssvar. Indstillingen begrundes i:

- at der ikke er et kystbeskyttelsesmæssigt behov for beskyttelse mod kronisk erosion på ejendommen (transport af havbundsmaterialer langs kysten).
- at der er tale om betydelige anlæg på en længere strækning, som vil medføre en væsentlig negativ påvirkning på landskabelige, rekreative og naturmæssige værdier.
- at ansøgte er i strid med kommuneplanens redegørelse, hvor det fremgår, at de uberørte og åbne kyststrækninger skal friholdes for kystbeskyttelse.
- at en tilladelse vil have en betydelig præcedenseffekt, som vil gøre det svært for kommunen at håndhæve bestemmelsen effektivt fremadrettet.

Når ovenstående hensyn afvejes, er det forvaltningens samlede konklusion, at der ikke ville have været meddelt tilladelse til de allerede etablerede høfder, havde der været ansøgt herom forud for etableringen. Den samlede redegørelse herfor er vedlagt i bilag 9 og er enslydende for begge lodsejere

Ved et afslag på dispensation, har de berørte parter mulighed for at påklage afgørelsen og få sagen prøvet ved klagenævnet.

Forvaltningen har i 2021, efter ansøgning af Grundejerforeningen, meddelt tilladelse til beskyttelse af sommerhusområdet mod stormflod ved hjælp af et dige. Digeets placering er vist i bilag 10.

Baggrund

Kystbeskyttelses anlægget består af høfder som er etableret på matriklerne 26bp og 26ed Bøjden By, Horne (se bilag 2). Der er etableret 12 høfder på matrikel nr. 26bp og 38 høfder på matrikel 26ed, som vurderes at være etableret uden tilladelse. Høfderne på matrikel 26bp er etableret kort efter at Kystdirektoratet i 2009 gav afslag på en ansøgning om kystbeskyttelse med et lignende anlæg på ejendommen (Afslag fra Kystdirektoratet vedlagt som bilag 11).

Høfderne på matrikel nr. 26ed ser ud til at være etableret løbende over en længere årrække uden der har været ansøgt om tilladelse. Et kystbeskyttelses anlæg er lovligt, hvis det er etableret forud for kystbeskyttelseslovens vedtagelse i 1988, eller hvis der er givet tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, hvor kommunen er myndighed for anlæg. Det er forvaltningens vurdering på baggrund af indhentede oplysninger og luftfoto, at høfderne er anlagt efter 1988 og dermed omfattet af kystbeskyttelsesloven. Det bemærkes, at ejeren ved møde mellem ansøgerne og forvaltningen på ejendommen den 21. september 2023 har oplyst, at etableringen af høfderne blev påbegyndt i 2001.

Kommunen er som tilsynsmyndighed på kystbeskyttelsesloven jf. lovens § 19, stk. 1 og 5, forpligtiget til at sikre at et ulovligt kystbeskyttelses anlæg lovliggøres jf. lovpraksis. Den der har etableret anlægget, uden fornøden tilladelse, er forpligtet til at fjerne anlægget, hvis det ikke kan opnå tilladelse, jf. lovens § 19a, stk. 1. Grundejerforeningen og den private lodsejer har oplyst, at de har etableret anlæggene og ansøgt om lovliggørende dispensation til de to høfdeanlæg og kommunen behandler nu sagen. Ansøgning med tilhørende dokumenter er vedlagt som bilag 1 - 3.

Kommunen er forpligtiget til at følge loven samt den lovgivningsmæssige praksis, der fremkommer ved klagenævns- og domstolsafgørelser. Der er ikke lovpraksis for at give tilladelse til hård kystbeskyttelse i form af høfder på kyster med lille erosion, og slet ikke uden supplerende aktiv beskyttelse, eksempelvis sandfodring. Dette gælder i særlig grad, hvor bygninger i form af helårsbeboelser eller sommerhuse m.m. ikke er akut truet. Ifølge Kystdirektoratets kystatlas har den omtalte kyststrækning på Hesseløje lille kronisk erosion, hvilket er den laveste erosionsrate. Ud fra flyfoto kan det konstateres, at der er en begrænset erosion af kysten umiddelbart ud for sommerhusområdet. Sager om lovliggørelse af ulovligt etablerede anlæg, skal i udgangspunktet behandles som om forholdene ikke allerede var etableret.

Forvaltningens vurdering er, at der på det foreliggende grundlag ikke kan gives dispensation, og forvaltningen står nu til at træffe en afgørelse i tråd med lovpraksis, og give et afslag på ansøgning fra grundejerforeningen og den private lodsejer om at bibeholde 46 ud af 50 etablerede høfder.

Partshøring og høring

Forvaltningen har den 22. august 2025 sendt ansøgningsmaterialet i partshøring (se bilag 14 for høringsproces). Kystdirektoratet og Grundejerforeningen Fruerlund samt Michael Martin Jensen har indgivet høringssvar.

I kystdirektoratets høringssvar anbefaler kystdirektoratet, at der ikke anlægges høfder på strækningen. Kystdirektoratet anfører endvidere, at på strækningen ud for sommerhusene er der ikke tegn på ændringer af kystens placering. Da sommerhusene samtidig er beskyttet mod oversvømmelse af et dige, der ligger tilbagetrukket og beskyttet af foranliggende strandeng, vurderes risikoen forbundet med erosion som lille. Kystdirektoratet vurderer endvidere, at den beregnede fare for erosion af odden er i overensstemmelse med direktoratets egen vurdering. Da der ikke er store økonomiske værdier i området vurderes risikoen forbundet med erosion dog som lille, da der alene er tale om beskyttelse af ca. 2,29 ha. landbrugsjord og naturarealer.

Endelig anfører kystdirektoratet at, for så vidt angår strandbeskyttelseslinjen (naturbeskyttelseslovens § 15) bemærker Kystdirektoratet, at den tilladelsesgivende myndighed for et kystbeskyttelsesanlæg i forbindelse med afgørelsen bør inddrage anlæggets naturmæssige og landskabelige påvirkning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der bør således ske en afvejning af behovet for kystbeskyttelse med den ansøgte metode i forhold til det landskab, som anlægget placeres i. Det bør overvejes, om der findes andre kystbeskyttelsesmetoder, som vil give den samme beskyttelse, men som har en mindre landskabelig påvirkning, og såfremt sådan findes, bør det overvejes om en af disse metoder i så fald skal anvendes i stedet. En tilsvarende vurdering kan lægges over anlæggets naturmæssige påvirkning.

Kystdirektoratets høringssvar er vedlagt som bilag 4.

Af høringssvaret fra Grundejerforeningen Fruerlund fremgår det, at Fruerlund støtter således fuldt op om bibeholdelse af den omtalte kystbeskyttelse, således odden ikke eroderer og i sidste ende forhindrer gåture i området. Høringssvaret er vedlagt som bilag 5

Af Michael Martin Jensens høringssvar (bilag 6) fremgår det, at høringssvaret er indgivet på vegne af Friluftsrådet. Friluftsrådet har efterfølgende meddelt kommunen at punktet ikke har været behandlet på deres bestyrelsesmøde og at høringssvaret derfor skal betragtes som et privat høringssvar fra Michael Martin Jensen. Af høringssvaret fremgår det, at: Høfderne er ubrugelige og fysisk farlige som standpladser for lystfiskeri, - og uanvendelige som udgangspunkter for badning og dykning. endvidere fremgår det at Kyststrækningen er ikke som påstået "fuldt passabel", og de løst angivne afhjælpningsforanstaltninger opfylder ikke Friluftsrådets eller Handikaprådets krav til "tilgængelighed". Michael Martin Jensen ser heller ikke den foreslåede trampesti som en brugbar løsning herpå. Det er endvidere Michael Martin Jensens holdning at forslagene til grundlaget for en godkendelse til beslutning ikke er i overensstemmelse med Naturbeskyttelseslovens og Kystbeskyttelseslovens bestemmelser.

Ejerne af de 2 matrikler har indsendt bemærkninger til de indkomne høringssvar (se bilag 7 samt 7a-7c). Det fremgår af bemærkningerne, at ejerne er uenige med Kystdirektoratet i at høfderne ikke har nogen effekt og anfører at høfderne i sin nuværende dimension, gennem en længere årrække har vist sig at være tilstrækkelig til at fastholde kystlinjen. Ejerne anfører samtidig at adgangen langs kysten samlet set er forbedret ved anlæggelse af høfderne idet kystlinjen er bibeholdt. Forvaltningen vurderer, at de bemærkninger som Grundejerforeningen og lodsejer har fremsendt under høringsfasen, ikke ændrer på forvaltningens faglige konklusion.

Der har den 22. september 2025 været afholdt møde mellem den private lodsejer samt repræsentanter for Grundejerforeningen Hesseløje. Ejerne har her haft mulighed for at fremkomme med deres yderligere bemærkninger til sagen. Mødet blev afholdt umiddelbart inden fristen for indsendelse af høringssvar var udløbet. De indkomne høringssvar er derfor ikke vendt på mødet. Mødet samt notat fra mødet (bilag 8) samt de efterfølgende bemærkninger, indgår i sagens vurdering på linje med partshøring af ansøgere og deres bemærkninger hertil.

Forvaltningens afgørelse på ansøgning om lovliggørelse

På baggrund af Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 21 august 2024 om ophævelse og hjemvisning af Faaborg-Midtfyn Kommunes afgørelse af 2. januar 2024 har forvaltningen i brev af den 18. december 2024 truffet afgørelse om at det ulovlige anlæg skulle lovliggøres ved enten at fjerne høfderne inden den 1. januar 2026 eller ved inden den 1. juli 2025 at fremsende en fornyet ansøgning om retslig lovliggørelse indeholdende en kystteknisk redegørelse der på et sagligt grundlag belyser behovet for kystbeskyttelsen. Forvaltningen skal nu træffe ny afgørelse i sagen. Forvaltningen står til at træffe en afgørelse efter faglige behandling af ansøgning og høring af relevante parter. Forvaltningens samlede konklusion er, at der skal meddeles afslag på ansøgning fra grundejerforeningen og den private lodsejer om at bibeholde høfderne. Herefter vil parterne blive påbudt fysisk at lovliggøre forholdet ved at fjerne høfderne og retablere kysten inden for en frist til den 1. januar 2027.

Ved et afslag på dispensation har de berørte parter mulighed for at påklage afgørelsen, og få sagen prøvet ved klagenævnet.

Kysten ved Hesseløje er en uberørt og frit beliggende kyststrækning med karakteristisk oddestruktur hvoraf en stor del er registreret som beskyttet strandeng. Kysten har en væsentlig landskabelig og rekreativ værdi. Høfder er ikke et naturligt element i kystlandskabet, hvorfor etableringen har medført en betydelig påvirkning på kystlandskabet. Antallet af høfder, den tæthed de er beliggende med og den lange kyststrækning, der er placeret på, medfører efter forvaltningens vurdering, at der samlet set er tale om en væsentlig påvirkning på det bestående miljø.

Tilladelse til nyt dige til beskyttelse mod stormflod ved Hesseløje i 2021

I forbindelse med behandling af sagen har det vist sig at det bagvedliggende sommerhusområde ikke indenfor en overskuelig årrække er truet af erosion, men derimod er de i risiko for at blive oversvømmet ved ekstreme højvandshændelser. Grundejerforeningen har derfor ansøgt om tilladelse til at etablere et dige til beskyttelse mod stormflodshændelser og forvaltningen har meddelt Grundejerforeningen tilladelse efter kystbeskyttelsesloven til at anlægge et dige langs sommerhusgrundene ca. 50 meter fra kysten til sikring mod stormflodshændelser (se bilag 10 for placering).

Generel oplysning om kystsikring i Kommuneplanen

Faaborg-Midtfyn Kommune, har i gældende kommuneplan 2019-31, vedtaget den 18. februar 2019, vurderet, at der ikke pt. er kyststrækninger, der udsættes for erosionsrater som medfører, at der skal etableres afværgeforanstaltninger. Det fremgår videre, at... "kommunens kyststrækninger har stor landskabelig og rekreativ værdi. Det er derfor vigtigt at tage hensyn til naturen, landskabet og offentlighedens adgang til at gå en tur langs stranden, hvis der etableres kystbeskyttelse. For at styrke beskyttelsen af de landskabelige værdier langs kysten, skal de uberørte og åbne kyststrækninger friholdes for kystbeskyttelse". En evt. lovliggørelse af anlæg med omtalte høfder vil stride imod kommuneplanens redegørelse.

Lignende sag om afslag på lovliggørelse af hård kystsikring

I en lignende sag fra Svendborg Kommune i 2021 har Miljø- og Fødevareklagenævnet i marts 2022 stadfæstet Svendborg Kommunes afgørelse om afslag på lovliggørende tilladelse til fire høfder og to stenkastninger samt påbud om fjernelse af de fire høfder a 6 meter hver og to stenkastninger på henholdsvis 6,5 og 30 meter. Samtidig ophæver Miljø- og Fødevareklagenævnet Svendborg Kommunes afgørelse om lovliggørende dispensation til tre andre høfder, da nævnet finder det dokumenteret via luftfoto at de er etableret før 1988 og dermed lovlige. Afgørelsen er vedlagt i bilag 12.

Beslutning

Et flertal bestående af Søren Kristensen (V), Lars Scheby (V), Lars Nielsen (A) og Tanja Kromann Clausen (A) godkender indstillingen med bemærkning om, at der gives to års frist til at fjerne høfderne. Begrundelsen for dette er, at det er store anlæg, der skal fjernes.

Thomas Ingemansen (løsgænger) kan ikke følge indstillingen.

Brian Møller Bisgaard (A) kan ikke træffe beslutning på det foreliggende grundlag og tager forbehold.

Jack Odgaard (V) ønsker herefter at bruge standsningsretten og begærer sagen i kommunalbestyrelsen.

Bilag

Bilag 14 Høringsproces

Bilag 1 ansøgning om lovliggørende dispensation

Bilag 2 Kystteknisk redegørelse

Bilag 3a afgørelse Fruerlund 1996 Kystdirektoratet

Bilag 3b afgørelse Fruerlund 1996 Fyns Amt

Bilag 4 Høringssvar fra Kystdirektoratet

Bilag 5 Høringssvar Fruerlund

Bilag 6 Høringssvar fra Michael Martin Jensen

Bilag 7 Partshøring af ansøger på de indkomne høringssvar

Bilag 7a flyfoto 2010

Bilag 7b flyfoto 2024

Bilag 7c flyfoto 1995

Bilag 8 Notat fra møde den 22. september

Bilag 9_faglig vurdering_kystsikringsanlæg Hesseløje

Bilag 10 nyt højvandsdige ved Hesseløje 2021

Bilag 11 Afslag på kystsikring 2009

Bilag 12 afgørelse i klagesag på ansøgning om lovliggørende dispensation

Bilag 13 Flyfoto over området

Punkt 196: Endelig projektgodkendelse for fjernvarmeforsyning af boliger ved Tværvej i Årslev efter høring

13.03.01-P19-2-25

Resumé

Fjernvarme Fyn A/S har søgt om at udvide fjernvarmeforsyningsområde til også at omfatte "Boligområde ved Tværvej, Årslev-Sdr.Nærå". Et område som ved lokalplan "Plan 2018-9" er udlagt til boligområde. Teknik- og Miljøudvalget har den 18. september 2025 valgt at sende projektforslag i høring ved berørte parter og boligforeningen, Evida samt Faaborg-Midtfyn, afd. 8., og skal nu tage stilling til, om projektet kan godkendes.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget godkender:

1. At meddele projektgodkendelse til etablering af fjernvarmeforsyning af boliger ved Tværvej i Årslev.
2. At projektgodkendelsen har en udnyttelsesfrist på 3 år

Sagsfremstilling

Projektet drejer sig om at tilbyde og etablere fjernvarme til et nyt boligområde, bestående af 82 boliger i udstykningsområde, ved Tværvej i Årslev-Sdr. Nærå.

Inden for samme lokalplansområde er der eksisterende boliger på Kastanjelunden, de blev etableret på et tidspunkt hvor nærområdets varmeforsyning var udlagt til naturgas.

Da lokalplanen fra 2018 ikke giver mulighed for varmeforsyninger med naturgas, blev boligerne på Kastanjelunden opført med varmepumper som varmeforsyning. Senere er Årslev -Sdr. Nærå blevet konverteret fra naturgas til fjernvarme, hvorfor det nu er muligt at etablere fjernvarme i den nye udstykning ved Tværvej.

Projektforslagets beregninger omfatter ikke de allerede etableret boliger på kastanjelunden, men kun området for udstykningen ved Tværvej.

Økonomi

Projektforslaget indeholder en beskrivelse af udgifterne til etablering af fjernvarmenet og de lovpligtige samfundsøkonomiske beregninger. Projektet viser et samfundsøkonomisk overskud på ca. 4,1 mio. kr. over 20 år i forhold til referencen, som er individuel varmepumpe.

Brugerøkonomisk vil der være en samlet besparelse på ca. 965.000 kr. eller 6,2% i forhold til referencen.

Høring

Teknik- og Miljøudvalget besluttede på mødet den 18. september 2025 at sende projektforslaget i høring ved berørte parter samt boligforeningen, Faaborg-Midtfyn, afd. 8.

I høringsperioden er der indkommet høringssvar, hvor de hørte ingen bemærkninger har, i forhold til projektforslaget, på den baggrund er der udarbejdet en projektgodkendelse gældende for det ansøgte område.

Beslutning

Indstillingspunkterne 1 og 2 godkendt.

Bilag

Godkendelse af fjernvarmeforsyningsområde ved Tværvej, Årslev-sammenflettet

Bilag - kort over forsyningsområde

Punkt 197: Aflysning af fjernvarmeprojekt for Erhvervsområde i Nr. Lyndelse

13.03.01-P19-7-25

Resumé

Fjernvarme Fyns A/S ønsker at aflyse forsyningsområdet "Erhvervsområde i Nr. Lyndelse". Den 2. maj 2023 blev der givet projektkodkendelse til fjernvarme i Erhvervsområdet i Nr. Lyndelse, men på grund af manglende opbakning har Fjernvarme Fyn A/S udarbejdet et nyt projektforslag. Teknik- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om projektforslaget skal sendes i høring efter reglerne i varmeforsyningsloven.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget godkender:

1. at sende projektforslaget i 4 ugers høring ved berørte parter.
2. Fjernvarme Fyn A/S's ønske om at annullerer projektforslaget fra 2023, såfremt der ikke fremsendes høringssvar som frembringer ny viden.
3. at der ikke skal laves bruger- og selskabsøkonomiske beregninger, da der er tale om en aflysning af hele det planlagte forsyningsområde.

Sagsfremstilling

Fjernvarme Fyn A/S har den 2. maj 2023 fået en projektkodkendelse for konvertering til fjernvarme samt etablering af fjernvarmeledningsnet i projektområdet. På daværende tidspunkt udviste fjernvarmeprojektet en positiv samfundsøkonomi på ca. 2.5 mio. kr. over en 20-årig periode og kunne derfor godkendes.

Indtil projektkodkendelsen er annulleret er området låst i forhold til at søge tilskud til individuelle varmepumper, da Energistyrelsen allerede har givet tilsagn om tilskud til fjernvarmeprojektet. Ved at annullere projektkodkendelsen, vil de berørte virksomheder forventeligt få mulighed for at søge tilskud til individuel varmepumpe. For at kunne aflyse en projektkodkendelse, skal der fremsendes en nyt og opdateret projektforslag. Det nye opdateret projektforslag er vedlagt som Bilag. I projektforslaget er der regnet på den lovpligtig samfundsøkonomiske værdi og kort på bruger-selskabsøkonomi, som, i henhold til lovgivningen.

Samfundsøkonomi

I det fremsendte nye opdateret projektforslag er der taget udgangspunkt i følgende scenarier: Projektet: fjernvarmeløsning, Reference: individuel varmepumper.

I følge det oprindelige projektforslag, hvor man tilbød fjernvarme til 17 erhvervsbygninger fordelt på 8 adresser var forudsætningen, at minimumstilslutning på 58% af det potentielle varmeforbrug inden for det første år. Siden godkendelsen blev givet, er der ingen som har tilmeldt sig. Det anses derfor svært at nå tilmelding fra mindst 9 bygninger hos de 8 mulige adresser, inden for 5 år, som var en forudsætning i den oprindelige projektkodkendelse. Ved at genberegne de samfundsøkonomiske konsekvenser viser resultatet, at ved etablering af fjernvarmeledninger i projektområdet, opnås et samfundsøkonomisk underskud på ca. 412.000. kr. i forhold til individuel opvarmning med luft-vand varmepumper over en betragtningsperiode på 20 år.

Hvis det oprindelige projektforslag selskabsøkonomisk skal give et overskud/resultat på 0 kr., så vil det kræve henholdsvis en tilslutningsgrad på 30% af bygningerne hvor den gennemsnitlige tilslutningspris i området er 639.550 kr. incl. moms eller en tilslutningsgrad på 75% af bygningerne hvor den gennemsnitlige tilslutningspris i området er 143.485 kr. incl. Moms.

På baggrund af de nye samfundsøkonomiske beregninger anbefaler forvaltningen, at efterkomme Fjernvarme Fyn A/S's ønske om at annullerer etablering af fjernvarme i Erhvervsområdet i Nr. Lyndelse.

Beslutning

Indstillingspunkterne 1-3 godkendt.

Bilag

Aflysning af projekt - Nr. Lyndelse Erhverv -Bilag 3.0- med rettelse

Berørt område - Erhvervsområde - Nr. Lyndelse

Aflysning af projekt - Nr. Lyndelse Erhverv 3.0 (002)

Punkt 198: Status for ”Fyn 2030 – sammen om en bæredygtig fremtid”

01.30.10-G01-2-25

Resumé

Teknik- Miljøudvalgets forelægges til orientering status for arbejdet med den Fælles fynske klimavision Fyn 2030. Visionen blev vedtaget af samtlige fynske kommunalbestyrelser/byråd i 2020/21. Status og forslag til justering i handlinger er godkendt af Borgmesterforum Fyn d. 20. juni 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Fyn 2030 – visionen indeholder fælles mål om at reducere CO₂-udledningen på Fyn med 80% i 2030 i forhold til 1990 og om et CO₂ neutralt Fyn i 2040. Derudover indeholder planen også skærpede mål på affaldsområdet om 80% genanvendelse af plastaffald fra husholdninger og 70% for det øvrige husholdningsaffald. Disse skærpede mål for Fyn sammenlignet med de nationale mål, har bl.a. baggrund i ophør med brugen af fossile brændsler på Fynsværket og en ambition om at Fyn i fælleskab går foran en omstilling til et bæredygtigt samfund.

Fyn 2030 indeholder også en række handlingsforslag fordelt på indsatsområderne energisektoren, grøn mobilitet, landbruget og affald, som fælles indsatser for at nå de fælles mål.

Byregion Fyn har i samarbejde med kommunernes klimakoordinatorer primo 2025 udarbejdet status for Fyn 2030 samt forslag til justering i de fælles handlinger.

Siden 2020 har samtlige fynske kommuner vedtaget egne C 40 certificerede klimahandleplaner med en lang række handlinger. Sammen med ændret lovgivning mv. har det ført til løsning af nogle af de vedtagne fælles handlinger fra Fyn 2030, eller overgang til varetagelse af en række af handlingerne i de enkelte kommuner. Dette har skabt rum for forslag om nye fælles handlinger på områder, hvor samarbejdet kan give særlig værdi og synergi, som rækker ud over indsatser i de enkelte kommuner.

Status samt en oversigt over justering af handlinger, som blev vedtaget af Borgmesterforum Fyn i juni 2025 er vedlagt sagen som bilag.

Følgende nye tiltag for fremtidigt samarbejde i regi af Fyn 2030 kan fremhæves:

- Klimatilpasning er medtaget som nyt indsatsområde. Vedrører bl.a. styrket erfaringsudveksling og koordinering samt efter behov eventuelle konkrete fælles tiltag om mulige løsninger på klimatilpasningsprojekter, det fælles klimaberedskab og borgerkommunikation.
- Etablering af fælles overblik over eksisterende og planlagte VE-anlæg for varetagelse af fynske interesser og investeringer i omstilling af energisektoren
- Udvikling af knudepunkter for kombination af rejseformer og udvikling af infrastruktur for samkørsel og delebiler.
- Skærpet opmærksomhed på relevante fælles tiltag til fremme af landbrugssektorens omstilling bl.a. som opfølgning på den partnerskabsaftale de fynske kommuner har indgået med landbruget samt Trepartsaftalen, som er kommet til siden.
- Fælles indsats for fremme af genbrug i kommunernes nybyggeri og renoveringer, herunder gennem deltagelse i et handlingspartnerskab som Gate 21 har taget initiativ til.
- I forlængelse af, at Fyn ikke fik minister-dispensation til centralsortering af plast fra husholdningsaffald samt viden om, at mål for genbrug af plast ikke kan nå uden sortering af restaffald, undersøges i hvilket omfang et kombineret sorteringsanlæg, der også kan håndtere erhvervsaffald, eventuelt kan etableres i partnerskab med private operatører.
- Et udbygget formaliseret samarbejde mellem kommunerne og SDU med deres Climate Cluster (SCC) som indgang. Der er i forlængelse heraf indgået en partnerskabsaftale med SCC bl.a. med henblik på tilførsel af viden og innovative kompetencer til kommunernes klimahandlinger og at skabe et stærkt fælles fundament for at rejse ekstern medfinansiering til handlinger. Emner som adfærdsændringer relateret til grøn omstilling samt klimatilpasning er nævnt som mulige samarbejdsflader.

Derudover skal nævnes, at der er indledt en samarbejde mellem Erhvervshus Fyn, de fynske kommuner og SDU om fremtidige energistrategier for Fyn. Dette med fokus på at sikre en bæredygtig tilstrækkelig, effektiv, sikker og økonomisk

attraktiv fremtidig energiforsyning til fynske erhverv, husstande samt øvrige energikrævende formål. Projektet er den del af en større satsning SDU i samarbejde med andre universiteter m.v. foretager vedr forskning og udvikling i omstilling af energisektoren og hvor Fyn er tænkt som en vigtig case. De centrale fynske energiaktører vil blive inddraget i projektet og erkendelser i projektet vil blive delt og drøftet på tværs af deltagerne i projektet med henblik på at fremme samarbejder på Fyn om omstilling af sektoren. Erhvervshus Fyn dækker finansielt kommunernes deltagelse i samarbejdet.

Økonomi

Aktiviteter under Fyn 2030 sker inden for rammer af eksisterende ressourcer afsat til Byregionen Fyn, kommunale medarbejders deltagelse i arbejds- og følgegrupper samt ved eventuelt særskilt vedtagne bevillinger, herunder ekstern medfinansiering efter konkret godkendelse.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Bilag 1 Fyn 2030 statusrapport (6)

Bilag 2 Status og ajourføring på handlinger i Fyn 2030 (6)

Punkt 199: Kvartalsvis budgetopfølgning pr. 30. september 2025 og risikovurdering for 2026 på Teknik- og Miljøudvalget

00.30.14-S00-7-24

Resumé

Budgetopfølgningen pr. 30. september 2025 viser et forventet mindreforbrug på 9,223 mio. kr. svarende til 5,0 pct. Til sammenligning forventedes der ved 31.5 et samlet mindreforbrug på 13,512 mio. kr.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget, som del af den samlede budgetopfølgning, anbefaler kommunalbestyrelsen at godkende:

- 1. Den kvartalsvise budgetopfølgning pr. 30. september 2025 på driften
- 2. Risikovurderingen for 2026
- 3. Budgetneutrale tillægsbevillinger på 0,890 mio. kr. i 2025 og frem jf. bilag 1 og 2
- 4. Kassefinansierede tillægsbevillinger på 0,484 mio. kr. i 2025 jf. bilag 1

Sagsfremstilling

Status for budgetopfølgningen

Formålet med budgetopfølgningen er at komme med et bud på forventet regnskab for 2025 inden for Teknik- og Miljøudvalgets budget.

Budgetopfølgningen pr. 30. september 2025 udviser et forventet mindreforbrug på 9,707. på driften. Det er en ændring på 3,805 mio. kr. siden budgetopfølgningen pr. 31. maj 2025, hvor forventningen var et mindreforbrug på 13,512 mio. kr.

Udvalgets anlægsprojekter behandles i en særskilt sag.

Tabel 1: Budgetopfølgningen pr. 30. september 2025 (minus=mindreforbrug) (i 1000. kr.)

Område	Regnskab 2024 (i 2024 p/l)	Korr. budget 2025	Forventet regnskab pr. 30.09	Afvigelse	Ansøgte tillægsbev (TB)	Afvigelse efter TB pr. 31.05	I pct.
01 Byfornyelse og ejendomsdrift	7.946	9.216	3.496	-5.720	-	-5.720	-62,1%
02 Natur og miljø	10.776	16.605	13.186	-3.420	1.151	-4.571	-27,7%
03 Veje og trafik	99.197	106.955	108.855	1.900	136	1.765	1,6%
09 Administration	49.000	53.465	52.371	-1.094	86	-1.181	-2,2%
	166.918	186.241	177.907	-8.334	1.373	-9.707	-5,2%

Fra 2024 til 2025 bliver der overført i alt et mindreforbrug på 28,153 mio. kr. indenfor udvalgets bevillinger.

De 3 hovedårsager til afvigelsen inden for Teknik og Miljøudvalgets budget er:

- **Skadedyrsbekæmpelse mindreforbrug på 1,830 mio. kr. (02 Natur og miljø)** Skadedyrsbekæmpelsen skal jf. lovgivning på området være omkostningsneutral, taksten er pt. sat så det opbyggede mindreforbrug afvikles over en årrække.
- **Reetablering efter opgravning mindreforbrug på 15,582 mio. kr. (03 Veje og trafik)**

Da reetablering efter opgravninger indbetales op til 2 år før midlerne anvendes, er der løbende en opsparing på området, der skal overføres til det år hvor midlerne skal anvendes.

- **Vintertjenesten merforbrug på 14,343 mio. kr. (03 Veje og trafik)**

Skyldes primært stigende lønudgifter som følge af ændrede regler for vagtbetaling og arbejdstider, derudover er 12,130 mio. kr. overførte merudgifter fra tidligere år.

Siden sidst er de største ændringer sket indenfor reetablering efter opgravning, hvor det forventede mindreforbrug er nedjusteret med 3,992 mio. kr. og Park, Vej og Natur hvor det forventede merforbrug er opjusteret med 4,386 mio. kr.

Uddybning af de forventede afvigelser pr. bevilling

01 Byfornyelse og ejendomsdrift

Bevillingen til Byfornyelse har et korrigeret budget på 9,216 mio. kr., hvor det samlede mindreforbrug forventes at være på 5,720 mio. kr. ved udgangen af 2025.

Væsentlige afvigelser

Eksterne konsulenter (2,700 mio. kr.), har et mindreforbrug, da midlerne er planlagt anvendt over de kommende to år til udarbejdelse af erhvervsplanlægning, retningslinjer for lokalplaner for solcelleanlæg samt øvrige lokalplaner.

Projektet ”Omdannelse af slagterigrund og samlet havneudvikling” (1,296 mio. kr.) har et mindreforbrug, da der aktuelt kun er planlagt midlertidige aktiviteter på havnen i Faaborg for 0,2 mio. kr. i 2025. Derudover opsøres midler til vedligeholdelse og aktiviteter frem til og med 2027, da driftsbevillingen til slagterigrunden udløber ultimo 2026. På grund af forsinkelser i udviklingen forventes der fortsat behov for drift af området i 2027.

Projektet "Landsbyers potentiale for omdannelse og udvikling" (1,368 mio. kr.) skal anvendes til realisering af landsbyanalysen, samt igangsættelse af afledte projekter som led i den strategiske landsbyplanlægning.

Øvrige afvigelser

Ud over de væsentlige afvigelser der gennemgået ovenfor forventes der samlet afvigelser for samlet 0,356 på bevillingen, disse består af en lang række mindre væsentlige mer- og mindreforbrug.

02 Natur og Miljø

Natur- og Miljø har et samlet korrigeret budget på 16,605 mio. kr. og der forventes et mindreforbrug på 4,571 mio. kr.

Væsentlige afvigelser

Varmeplaner:

Der forventes et mindreforbrug på 0,900 mio. kr. Der afventes svar fra seks lokalråd om, hvorvidt planlagte fjernvarmeprojekter skal aflyses. Budgettet fastholdes som buffer til eventuelle konsulentudgifter, hvis projekterne ikke gennemføres.

Pipstornskov:

Der forventes et mindreforbrug på 0,220 mio. kr., som er en del af de 0,350 mio. kr. bevilliget i budgetaftalen for 2025. Midlerne er disponeret og forventes anvendt i 2026.

Skadedyrsbekæmpelse:

Området har et mindreforbrug på 1,830 mio. kr. Dette skyldes et opsparet mindreforbrug på 3,187 mio. kr. fra tidligere år. Taksten for 2025, godkendt af kommunalbestyrelsen den 7. februar 2024, er fastsat med henblik på at reducere mindreforbruget med ca. 1 mio. kr. i løbet af året.

I henhold til lovgivningen skal økonomien på området hvile i sig selv, og taksten genberegnes derfor årligt i forbindelse med budgetlægningen.

Sløjfning af overflødige brandhaner

Der forventes et mindreforbrug på 0,497 mio. kr. som følge af at forvaltningen afventer beredskabets tilbagemelding på hvilke brandhaner der skal sløjfes.

Opfølgning på indsatsplan for grundvandsbeskyttelse

Efterregulering af driftstilskud på 0,676 mio. kr. til opfølgning på indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, midlerne er til ekstra ressource, da midlerne først er tilført midt på året, vil der ikke være fuldt afløb i 2025 og der forventes derfor et mindreforbrug på 0,419 mio. kr. i 2025.

Øvrige afvigelser

Ud over de væsentlige afvigelser der gennemgået ovenfor forventes der samlet et mindreforbrug på 0,885 mio. kr. på bevillingen, disse består af flere mindre væsentlige mer- og mindreforbrug.

Kommende opmærksomhedsområder

Der vil være fokus på at fastsætte det rette takstniveau for skadedyrsbekæmpelse, så dette område kommer til at hvile i sig selv.

03 Veje og Trafik

Veje og Trafik har et samlet korrigeret budget på 106,955 mio. kr., hvor der forventes et merforbrug på 1,765 mio. kr.

Væsentlige afvigelser

Merforbrug:

Vintertjenesten:

Et merforbrug på 14,343 mio. kr. skyldes stigende lønudgifter som følge af ændrede regler for vagtbetaling og arbejdstider. Tidligere gennemførte besparelser har vist sig at være for optimistiske. Siden BO 31.5 er der tilført indtægt fra salt for 2,2 mio. kr. der vedrør 2023 og 2024. Af det samlede merforbrug udgør 12,130 mio. kr. overførte merudgifter fra tidligere år. En detaljeret gennemgang af Vintertjenesten blev fremlagt for TMU 18. september 2025.

Park, Vej og Natur:

Der forventes samlet et merforbrug i Park, Vej og Natur på 4,128 mio. kr. De væsentligste forklaringer på merforbruget er dels en overførsel af indtægter fra salt i 2023 og 2024, der rettelig hører til vintertjenesten og som derfor i 2025 er flyttet fra Park, Vej og Natur til Vintertjenesten. Dette påvirker Park, Vej og Naturs budget med 2,2 mio. kr. i 2025. Herudover har nye arbejdstidsregler for vintertjenesten gjort det nødvendigt at ansætte 5 nye medarbejdere. Opnormeringen har været nødvendig for at kunne opretholde det samme beredskab for vintertjenesten som hidtil, samtidig med overholdelse af de nye arbejdstidsregler. Da det ikke har været muligt at finde indtægtsdækkede opgaver svarende til 100% af de nyansattes arbejdstid, forventes ansættelserne at medføre et merforbrug.

Havnen:

Der er et merforbrug på 0,914 mio. kr., som primært skyldes et overført merforbrug fra 2023 på 1,102 mio. kr. Dette opstod som følge af bortfaldet kompensation for lejeindtægter samt dobbelt lønudgift i forbindelse med langvarig sygdom. Merforbruget er reduceret til 0,885 mio. kr. ved regnskab 2024. I 2025 forventes merforbruget at stige til 0,914 mio. kr. hvilket skyldes faldende indtægter fra afgifter.

Mindreforbrug:

Retablering efter opgravning:

Der forventes et mindreforbrug på 15,582 mio. kr. Puljen finansieres af ledningsejere, som indbetaler ved igangsætning af gravearbejder. Typisk påbegyndes reetableringen først 2 år efter gravearbejdet er afsluttet, for at være sikker på, at jorden har sat sig. Det medfører at der løbende er opsparing på området. Da uforbrugte midler fra den enkelte opgravning skal tilbagebetales, kan mindreforbrug aldrig tilgå andre områder eller kassen. Siden BO 31.5 er det lykkedes at eksekvere på et større antal reetableringer end antaget ved BO 31.5, hvilket er forklaringen på forventningen om at skulle overføre færre midler til 2026.

Opsparing til større brorenoveringer i 2026:

Der forventes et mindreforbrug på budgettet til brovedligeholdelse på 1,532 mio. kr. i 2025. Mindreforbruget skyldes, at man har holdt igen med brugen af midler i 2025, så det er muligt at finansiere en række større brorenoveringer, der er planlagt i 2026. Mindreforbruget forventes derfor overført fra 2025 til 2026.

Øvrige afvigelser

Ud over de væsentlige afvigelser der gennemgået ovenfor forventes der et samlet mindreforbrug på 0,506 mio. kr. på bevillingen, dette består af en lang række mindre væsentlige mer- og mindreforbrug.

Kommende opmærksomhedspunkter

- Fokus på nye indtægtsmuligheder for Havnen.
- Opfølgning på udfordringer for vintertjenesten, herunder de afsmittende effekter for Park, Vej og Natur.

09 Administration

Administration har et samlet korrigeret budget på 53,465 mio. kr., hvor der forventes et mindreforbrug på 1,181 mio. kr.

Væsentlige afvigelser

Mindreforbruget er opstået som følge af en række vakante stillinger i centerets enheder. Flere af disse stillinger har været ubesatte over en længere periode. Herudover har der været højere lønrefusioner end tidligere antaget.

Status for risikovurderingen for 2026

Som en del af opfølgningen på budgetterne, er der foretaget en risikovurdering af budget 2026 på administrativt udvalgte budgetområder. Risikovurderingen har fokus på det eller de områder, hvor der er risiko for budgetafvigelser i 2026. Det er således ikke en fuldstændig budgetopfølgning eller forventet regnskab for 2026.

Inden for Teknik- og miljøudvalgets budget er de største risikoområder i 2026:

- **Park, Vej og Natur: forventet merforbrug i 2026 på mellem 0,0 og 1,8 mio. kr. (1003 Veje og trafik)**

Park, Vej og Natur forventer et merforbrug i 2026 på mellem 0,0 og 1,8 mio. kr., primært som følge af stigende omkostninger på centrale materialer og ydelser, som ikke bliver budgetmæssigt reguleret. Omkostningerne stiger på blandt andet pvc rør og fittings, støbegods til vejrist og dæksler, asfalt, grusgravsmaterialer (der er mangel på Fyn), vognmænd, værkstedsudgifter til en stor maskinpark samt reservedele og brændstof. Derudover bidrager nye lovkrav, som fx 11-timers reglen, til yderligere udgifter, der ikke løbende reguleres. Tillæg hertil, at funktionskontrakter er steget med ca. 2 mio. kr., der tages fra den ordinære vejdrift.

- **Vintertjenesten: forventet merforbrug i 2026 på mellem 3 og 5 mio. kr. (1003 Veje og trafik)**

Forventet merforbrug i vintertjenesten skyldes en kombination af stigende priser på materialer og tjenesteydelser som salt og vedligehold af maskiner, ikke fuldt ud implementeret indeksregulering, højere udgifter til reparationer og reservedele, nye lovgivningsmæssige krav, materiale- og ressourceknaphed, tilsammen skaber disse forhold et pres på budgettet, som gør det uundgåeligt, at udgifterne overstiger de afsatte midler.

Tillægsbevillinger

Forvaltningen indstiller, at kommunalbestyrelsen godkender en række overførsler mellem bevillinger, som også kaldes budgetneutrale tillægsbevillinger.

I bilag 1 kan man se en uddybning af tillægsbevillingerne.

Tabel 2: Tillægsbevillinger pr. 30. september 2025 (angivet i 1.000 kr.)

Tillægsbevillinger:	Bevilling	Beskrivelse	2025	2026 og frem
Budgetneutrale tillægsbevillinger	1002 Natur og miljø	Grøn trepart: lavbundsarealer og Kvælstofindsatsbehov	750	674
	1002 Natur og	Drift af outdoorfaciliteter pr	-50	-50

	miljø	20/11/24		
	1002 Natur og miljø	Afledt drift stier, flyttes til Park vej og Natur	-32	0
	1003 Veje og trafik	Afledt drift stier, flyttes til Park vej og Natur	32	0
	1003 Veje og trafik	Nedjustering af renteudgifter for Havnen	154	0
	1003 Veje og trafik	Flådestyring -ændret afskrivningsmodel og pl	-51	-51
	1009 Administration	Grøn trepart: lavbundsarealer og Kvælstofindsatsbehov	340	306
	1009 Administration	Fordeling af budget på Møbelcentralen jf. beslutning fra che	0	1.056
	1009 Administration	Karnov - lovinformation	-14	0
	1009 Administration	Flådestyring -ændret afskrivningsmodel og pl	-5	-5
	1009 Administration	Rekrutteringsunderstøttelse	-35	0
	1009 Administration	Outdoor Sydfyn, budget flyttes til Fritid (KLU)	-200	-200
Kassefinansierede tillægsbevillinger	1002 Natur og Miljø	Udligning af beløb trukket vedr. Grøn drift, styrkelse af na	484	
I alt			1.373	1.730

Særligt vedrørende Grøn trepart: lavbundsarealer og Kvælstofindsatsbehov

Faaborg-Midtfyn Kommune har modtaget 1,090 mio. kr. fra Ministeriet for Grøn Trepert. Den 13. december 2024 indgik KL og Ministeriet for Grøn Trepert rammeaftale om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen.

Rammeaftalen indeholder også et afsnit om økonomi og principper for fordeling af midler. Den samlede økonomiske ramme på 461,8 mio. kr. i 2025-2032 fordeles i 4 puljer. Heraf fordeles den største pulje på i alt 314,8 mio. kr. via bloktilskuddet ved særskilt fastlagt fordelingsnøgle baseret på kommunernes kvælstofindsatsbehov og potentialet for udtagning af lavbundsgrunde i en 60/40 pct. fordeling.

Faaborg-Midtfyn Kommune har fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljømodtaget i alt modtaget 1,090 mio. kr. i 2025 vedr. lavbundsarealer og Kvælstofindsatsbehov. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at beløbet skal konteres på funktion 7.62.86, særlige tilskud. Dvs. under finansieringskontiene.

Der søges derfor ved denne budgetopfølgning om en budgetneutral tillægsbevilling på 1,090 mio. kr. for at flytte midlerne fra finansieringskontoen under Økonomiudvalget til Teknik og Miljøudvalget, med 0,750 mio. kr. til 02 Natur og Miljø og 0,340 mio. kr. til 09 Administration.

Særligt vedrørende: Udligning af beløb trukket vedr. Grøn drift, styrkelse af na

Den kassefinansierede tillægsbevilling vedrør udligning af beløb der er trukket vedr. Grøn drift, styrkelse af natur og friluftsliv, hvor der med regnskab 2024 blev lagt tilsvarende beløb i kassen.

Økonomi

De økonomiske konsekvenser fremgår af sagsfremstillingen og bilag.

Beslutning

Indstillingspunkterne 1-4 godkendt med bemærkning om, at i henholdsvis resuméet og bilag 1 er summen ikke korrekt. Mindreforbruget er rettelig 9,907 mio. kr.

Dette rettes forud for behandling af samlesagen til Økonomiudvalg og kommunalbestyrelse.

Bilag

10 TMU - TB 30.09.2025 - drift

10 TMU - TB 30.09.2025 - 2026-2029

Punkt 200: Anlæg - Budgetopfølgning 30.09.2025 - Teknik- og Miljøudvalget

00.30.14-S00-7-24

Resumé

Budgetopfølgningen pr. 30. september 2025 viser et samlet forventet mindreforbrug på 24,729 mio. kr. inden for Teknik- og Miljøudvalgets anlægsprojekter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget, som del af den samlede budgetopfølgning, anbefaler kommunalbestyrelsen at godkende:

1. Den kvartalsvise budgetopfølgning pr. 30. september 2025 på anlæg.
2. De ansøgte tillægsbevillinger på -2,512 mio. kr. i 2025, som lægges i kassen jf. bilag 2.
3. At der gives en anlægsbevilling på 1,791 mio. kr. i udgift til anlægget "Vandløbsrestaurering i Hågerup Å" under Teknik- og Miljøudvalget i 2026.
4. At rådighedsbeløbet på 1,791 mio. kr. vedr. "Vandløbsrestaurering i Hågerup Å" frigives til Teknik- og Miljøudvalget i 2026.
5. At restbeløbet på -0,800 mio. kr. i 2026 vedr. "Vandløbsrestaurering i Hågerup Å" lægges i kassen jf. bilag.
6. At der gives en anlægsbevilling på 1,000 mio. kr. til anlægget "Omdanne og opgradere kvaliteten af Nr. Lyndelse og Nr. Søby bymidter" i 2025 under Teknik- og Miljøudvalget.
7. At rådighedsbeløbet på 1,000 mio. kr. frigives til Teknik- og Miljøudvalget i 2025.

Sagsfremstilling

Formålet med budgetopfølgningen er at give et bud på det forventet regnskab for 2025 inden for Teknik- og Miljøudvalgets anlægsprojekter - samt vurdere om resultatet giver anledning til justeringer eller handlinger for at holde budgettet i 2025.

Budgetopfølgningen for udvalgets driftsområder behandles i en særskilt sag.

Mindre-/Merforbrug på Teknik- og Miljøudvalget

Budgetopfølgningen pr. 30. september 2025 viser et samlet forventet mindreforbrug på 24,729 mio. kr. efter tillægsbevillinger. Ved budgetopfølgningen 31. maj 2025 var der et forventet mindreforbrug på 20,271 mio. kr.

Tabel 1: Budgetopfølgningen pr. 30. september 2025 (angivet i 1.000 kr., minus=mindreforbrug)

	Oprindeligt budget 2025	Korrigeret budget 2025	Forventet forbrug pr. 30.09	Afvigelse	Ansøgte tillægsbev (TB)	Afvigelse efter TB	I pct.
Teknik- og Miljøudvalget	22.271	53.060	25.819	27.241	-2.512	-24.729	-47%
I alt	22.271	53.060	25.819	27.241	-2.512	-24.729	-47%

De væsentligste afvigelser, er nærmere beskrevet nedenfor med henblik på at give et retvisende billede af, den samlede økonomiske udvikling under Teknik- og Miljøudvalgets anlæg.

Mindreforbruget vedrører følgende anlægsprojekter:

- **"Anlæg af cykelstier og opfølgning på trafiksikkerhedsplan"** (6,790 mio. kr.). Mindreforbruget skyldes, at to anlægsprojekter, der gennemføres i samarbejde med Vejdirektoratet, strækker sig over perioden 2024 til 2026. En væsentlig del af udgifterne forventes derfor først afholdt i 2026. Projekterne omfatter forbedring af cykelstien på Rolighedsvej samt etablering af en venstresvingsbane på Assensvej.
- **"Landsbypuljen"** (5,726 mio. kr.). Mindreforbruget skyldes dels opsparede midler, som ikke er blevet udbetalt og dels tidsforskydninger i aftrækket af midlerne. Puljens midler anvendes som medfinansiering til renoveringsprojekter eller nedrivning af boliger i Faaborg-Midtfyns Kommunes byer. Der arbejdes på at justere på kriterierne i puljen i et forsøg på at få flere ansøgere.
- **"Klinten strand - renovering - udskifte spunsvæg"** (4,258 mio. kr.). Kommunalbestyrelsen godkendte den 14. august 2024 (pkt. 197) en ændring af anlægsopgaven og dermed udskydes brugen af midlerne. Der er på nuværende tidspunkt igangsat projektering af anlægget, hvor der arbejdes med mest muligt rekreativ strand og bedre badesikkerhed. Det forventes at mindreforbruget vil søges overført til næste år.
- **"Cykelsti-Golfparken, Ringe"** (3,549 mio. kr.) Projektet er endnu ikke igangsat i indeværende år som følge af vakanser i anlægsteamet. Det vurderes, at projektet har lokal betydning i forhold til trafikssikkerhed og sammenhæng i det eksisterende stinet, og det prioriteres derfor at finde de nødvendige ressourcer, så anlægsarbejdet kan påbegyndes i 2026.
- **"Pulje til byforskønnelse"** (2,485 mio. kr.), Puljen er en opsparingspulje til at lave områdefornyelse i kommunens landsbyer. Det betyder, at midlerne skal opspares og overføres over årene.
- **"Faaborg Øst - Sikring af veje til nye boligområder"** (2,240 mio. kr.). Mindreforbruget skyldes et projekt, der udvikles af privat investor, som endnu ikke er i mål med aftaler om erhvervelse af arealer, så kommunen afventer med lokalplanlægning, og vejprojektet afventer den nye lokalplan.
- **"Pulje til fornyelse af bymidter"** (1,852 mio. kr.), Mindreforbruget skyldes, at der ikke er stor søgning til puljen. Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 23. oktober (pkt. 172) sag vedr. ændring af retningslinjerne for tildeling af støtte i et forsøg på at få anlægsmidlerne anvendt inden de udløber i februar 2026.

Merforbrug vedrører følgende anlægsprojekter:

- **"LIFE Ring - FMK (Natur2000 projekt)"** (1,618 mio. kr.), Merforbruget skyldes, at der først tilføres ekstern finansiering fra EU til LIFE-Ring projektet i 2026, hvorefter det forventes at balancere.

Øvrige anlæg:

- Ud over de otte ovennævnte anlægsprojekter omfatter anlægsområdet under Teknik- og Miljøudvalget yderligere 27 projekter, som samlet set udviser et mindreforbrug på 1,959 mio. kr. Mindreforbruget kan primært henføres til vandløbsprojekter, som strækker sig over flere år.

Budgetændringer

Ligesom på driften er formålet med budgetopfølgningen også at godkende budgetændringer vedr. anlægsprojekterne.

Der ansøges om at lægge 1,412 mio. kr. i kassen vedrørende fire klima-lavbundsprojekter i 2025. Det skyldes, at den eksterne finansiering er kommet i 2025, men udgifterne er afholdt i 2023, 2024 og 2025. Det betyder, at der er godkendt en mellemfinansiering fra kassen i 2023, 2024 og 2025 på 1,412 mio. kr., som derfor tilbagebetales til kassen i denne budgetopfølgning.

Der lægges yderligere 0,800 mio. kr. i kassen i 2026 vedrørende anlægget "Vandløbsrestaurering i Hågerup Å". Det skyldes, at der er godkendt en mellemfinansiering fra kassen på 0,800 mio. kr. i 2025 til anlægget. Den eksterne finansiering forventes at komme i 2026, hvor der ansøges om en indtægtsbevilling på 2,591 mio. kr. og en udgiftsbevilling på 1,791 mio. kr. Dermed tilbagebetales de 0,800 mio. kr. i mellemfinansiering til kassen.

Ad. Indstillingspunkt 6 og 7, bedes der om en anlægsbevilling samt frigivelse af midler, afsat i budgetaftalen for 2025, til anlægget "Omdanne og opgradere kvaliteten af Nr. Lyndelse og Nr. Søby bymidter". Midlerne skal anvendes til den fortsatte fremdrift af anlægget.

Tabel 3: Tillægsbevillinger pr. 30. september 2025 (angivet i 1.000 kr.)

Tillægsbevillinger	Beskrivelse	2025	2026
Kassefinansierede tillægsbevillinger	Tilbagebetaling af mellemfinansiering vedrørende klima-lavbundsprojekter	-1.412	
	Udgifter vedr. Vandløbsrestaurering i Hågerup Å		1.791
	Indtægter vedr. Vandløbsrestaurering i Hågerup Å		-2.591
	Kasse tilførsel fra anlægget "Landsbypuljen"	-1.100	
I alt		-2.512	-800

Beslutning

Indstillingspunkterne 1-7 godkendt.

Bilag

Bilag 1 - Anlægsoversigt under Teknik- og Miljøudvalget

TB 30.09.2025 - anlæg

Punkt 201: Gode råd til det nye fagudvalg

00.00.00-A00-3-25

Resumé

Drøftelse af hvilke gode råd udvalget ønsker at give videre til udvalget i 2026-2029.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget drøfter, hvilke gode råd udvalget ønsker at give videre til udvalget i næste valgperiode.

Sagsfremstilling

Som afslutning på valgperioden 2022-2025 har Økonomiudvalget opfordret til, at alle fagudvalg drøfter, hvilke gode råd det enkelte udvalg ønsker at give videre til det nye udvalg i perioden 2026-2029.

Udvalgenes tilbagemeldinger samles af forvaltningen og vil indgå i introduktionsforløbene for hvert af de nye udvalg i 2026.

Til inspiration for drøftelsen vedlægges som bilag 1 en opsamling af input fra evalueringen af introprogrammet fra 2022, forvaltningen har fået fra henholdsvis borgmestermødet, gruppeformandsmøde, udvalgsformandsmøde og temamøde i kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Drøftet.

Bilag

Opsamling fra alle evalueringer af introprogram 2022

Punkt 202: Samspil mellem politik og administration

00.01.10-A26-3-18

Resumé

Udvalget har mulighed for at drøfte samspillet mellem politik og administrationen, herunder forventninger til den administrative betjening af udvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller, at udvalget drøfter samspillet med politik og administration, set i forhold til udvalgets opgavevaretagelse.

Sagsfremstilling

Formålet med denne kvartalsvise drøftelse i udvalget af samspillet mellem politikere og administrationen er, at skabe de bedst mulige rammer for samarbejdet og for betjeningen af de politiske udvalg.

Punktet skaber mulighed for, at der, i forbindelse med udvalgets almindelige og fortløbende arbejde, kan være dialog om eventuelle misforståelser, og at ønsker til samarbejdet kan få ord med på vejen.

Til drøftelse på baggrund af udvalgets behandling af sager i det seneste kvartal:

- Har udvalget oplevet klare og tydelige sagsfremstillinger?
- Har der været tydelige indstillinger i sagerne, så det var let gennemskueligt, hvad der skulle tages stilling til?
- Var den samlede dagsorden til møderne grupperet tilfredsstillende i forhold til typer af indstillinger (anbefaling, beslutning, orientering, efterretning), så det var nemt at disponere udvalgets tid?
- Er det udvalgets opfattelse, at administrationen har handlet på de bestillinger, udvalget har givet?
- Hvilke tiltag fra administrationen har især gjort en positiv forskel for udvalgets arbejde?
- Har udvalget konstateret arbejdsmetoder, processer eller andet i administrationen, der med fordel kunne ændres i forhold til det efterfølgende politiske arbejde?

Beslutning

Drøftet.

Punkt 203: Udvalgets årsplaner - til opdatering

00.15.10-A26-2-24

Indstilling

Årsplan 2025 er vedlagt til drøftelse og opdatering

Beslutning

Drøftet.

Bilag

Årsplan 2025 - Teknik- og Miljøudvalget - november

Punkt 204: Gensidig orientering

00.01.00-G01-15-21

Sagsfremstilling

Ansøgning til Havnaturfonden

Jf. beslutning i Teknik- og Miljøudvalget 13. marts 2025 og vedtaget budget for 2026 har Geopark Det Sydfynske Øhav på vegne af de fire Sydfynske kommuner i oktober ansøgt Havnaturfonden om støtte til Marin Naturgenopretning i Det Sydfynske Øhav.

På baggrund af grundige forarbejder ansøges om midler til etableringen af et større stenrev sydvest for Drejø - "Drejørevet". Havnaturfonden er ansøgt om 10.625.000 kroner ud af en samlet projektøkonomi på 11.750.000 kroner. Der forventes svar i december.

Beslutning

Taget til efterretning, herunder:

Ansøgning til Havnaturfonden

Anvendelse af sjældne benyttede skydeanlæg

Sti ved Findinge skov

Møde om status på fjernvarme i mindre byer

Priser på Big bag håndtering

Fleks boliger i småbyerne – statussag følger

Trafikregulering i Faldsled

Badebro Faldsled

Status vej Bjørnø

Gadelys og lygtetændingstider – sag følger

Møde vedr. realisering af projektet ved Ringe Sø

Punkt 205: Orientering fra formanden

00.01.00-G01-15-21

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 206: Lukket

05.04.00-P20-4-24

Punkt 207: Godkendelse af protokol

00.01.00-G01-15-21

Beslutning

Godkendt.